

Z CZTERECH STRON GMINY

BIULETYN INFORMACYJNY GMINY SIEPRAW

Siepraw na stronie internetowej: www.siepraw.pl
Zapraszamy do odwiedzania!

Nr 1 (96) / 2022

Egzemplarz bezpłatny

Adam Zagajewski

„Spróbuj opiewać okaleczony świat”

Spróbuj opiewać okaleczony świat.
Pamiętaj o długich dniach czerwca
i o poziomkach, kropłach wina rosé.
O pokrzywach, które metodycznie zarastały
opuszczone domostwa wygnanych.
AMusisz opiewać okaleczony świat.
Patrzyłeś na eleganckie jachty i okręty;
jeden z nich miał przed sobą długą podróż,
na inny czekała tylko słona nicość.
Widziałeś uchodźców, którzy szli donikąd,
słyszałeś oprawców, którzy radośnie śpiewali.
Powinieneś opiewać okaleczony świat.
Pamiętaj o chwilach, kiedy byliście razem
w białym pokoju i firanka poruszyła się.
Wróć myślą do koncertu, kiedy wybuchła muzyka.
Jesienią zbierałeś żołądź w parku
a liście wirowały nad bliznami ziemi.
Opiewaj okaleczony świat
i szare piórko, zgubione przez drozda,
i delikatne światło, które błądzi i znika
i powraca.

**Spokojnych, zdrowych Świąt Wielkanocnych. Niech będą dla nas wszystkich czasem otuchy.
Niech pamiątka Zmartwychwstania napelni nasze serca i serca naszych Gości nadzieją na
powrót do spokojnego i bezpiecznego świata.**

**Tą wiarą i nadzieją dzielimy się z tymi, którzy musieli uciekać przed wojną, a którzy tydzień
później niż my będą głosić, że „Chrystos woskres ! Woistynu woskres !” czyli Chrystus
Zmartwychwstał! Prawdziwie Zmartwychwstał!**

Przewodniczący Rady Gminy
Leszek Wierzba

Wójt Gminy
Tadeusz Pitala

Pokaz mody kosmicznej
str. 18

Spotkanie z autorką książek dla dzieci
str. 18

Spotkanie z autorką książek dla dzieci
str. 18

Anioł dobroci
str. 23

Laureat Powiatowych Zawodów
Matematycznych - Joanna Matys str. 24

Wicemistrzostwo Polski dla uczniów z Zakliczyna w sepek
takraw na śniegu str. 22

Tup, tup, tuptamy z Panem Miłozsem
str. 22

Tup, tup, tuptamy z Panem Miłozsem
str. 22

Wieści gminne...

Informacja o bieżącej pracy Rady Gminy

Przełom roku to okres wzmożonej pracy samorządu związany przede wszystkim ze sporządzeniem planu finansowego na kolejny rok, który po uchwaleniu staje się aktem prawnym umożliwiającym organom wykonawczym rozporządzanie dochodami i wydatkami Gminy. W tym czasie Rada Gminy obradowała dwukrotnie, również radni obradowali na dwóch wspólnych komisjach.

Na sesji radni podjęli dwie uchwały dotyczące podniesienia stawki podatków od środków transportowych oraz od nieruchomości na rok 2022. Zdając sobie sprawę, że ostatnie czasy nie są zbyt łatwe, mając na uwadze wzrost cen towarów i usług, a także znaczne podwyżki energii, w tym benzyny radni podejmując uchwałę dokonali korekty podatków w granicach 5% aby nie były one zbyt uciążliwe dla przeciętnego podatnika. Była to podwyżka poniżej inflacji, która w październiku 2021 wynosiła 6,8%. Kolejnym punktem obrad było przedstawienie przez Kierownika Centrum Obsługi Szkół informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Siepraw w roku szkolnym 2020/2021. Trzeba przyznać, że pomimo trudnego okresu w oświacie, spowodowanego pandemią koronawirusa, kiedy to przez większość roku szkolnego uczniowie odbywali naukę zdalnie pozbawieni bezpośredniego kontaktu z pedagogami i rówieśnikami, szkoły w Gminie zachowały dotychczasowy wysoki poziom nauczania o czym świadczą wyniki egzaminów ósmoklasistów, które były najwyższe w Powiecie Myślenickim. Radni jednogłośnie przyjęli przedstawioną informację. W związku z kontrowersjami wokół rekrutacji do publicznych przedszkoli w Gminie Siepraw Rada Gminy podjęła uchwałę zapewniającą przejrzyste i zrozumiałe dla rodziców kryteria przyjmowania dzieci do tych placówek. Rada Gminy podjęła również uchwałę, która ma zapewnić samodzielność organizacyjną jednostkom wchodzącym w skład Zespołu Placówek Oświatowych w Sieprawiu poprzez umożliwienie organowi prowadzącemu podjęcie decyzji o rozwiązaniu ZPO w Sieprawiu z dniem 1 września 2022 r. Decyzja ta nie będzie miała wpływu na dotychczasowe zatrudnienie nauczycieli i wychowawców, jak również nie wpłynie zasadniczo na koszty utrzymania tych placówek.

W związku z koniecznością zmiany planu wydatków budżetu na rok 2021 podyktowaną m.in. przesunięciem kosztów dokończenia budowy ścieżek rowerowych w Zakliczynie na rok 2022 oraz niezbędną dopłatą do śmieci podjęto uchwały w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2021 i wieloletniej prognozy finansowej Gminy Siepraw. Podjęto też uchwałę w sprawie wyrażenia woli ustanowienia Bł. Anieli Salawy Patronką Gminy Siepraw. Jej kult rozwija się nieustannie przez ostatnie 30 lat, a ustanowienie Błogosławionej patronką samorządu lokalnego unaocznia analogię roli służebnej jaką pełniła w życiu do roli służebnej samorządu wobec społeczności gminnej.

28 grudnia 2021 roku odbyła się XXX Sesja Rady Gminy, której najważniejszym punktem porządku było przyjęcie budżetu na 2022 rok. Trzeba podkreślić że opracowanie realistycznego budżetu na rok 2022 z takimi środkami jakie były w dyspozycji Wójta Gminy, było

przedsięwzięciem niezwykle trudnym, zważywszy na liczne przeszkody prawne, które mogą mieć wpływ na finanse Gminy w 2022 roku, a mam tu na uwadze m.in. PIT-zero dla pracowników do 26 roku życia, nieprzystający do rzeczywistości wzrost cen energii i wreszcie niedookreślony klucz podziału środków z Polskiego Ładu dla samorządów. Wymienione czynniki mogą mieć wpływ na przesunięcie w czasie zaplanowanych inwestycji, a te wymagają decyzji które zapewne nie spotkają się z entuzjazmem mieszkańców gminy. Mimo trudności obiektywnych budżet rokuje realizację zamierzonych w obecnym roku przedsięwzięć, niemniej w trakcie roku będzie poddawany korektom, choćby ze względu na sytuację ekonomiczną kraju jak postępująca inflacja, spadek PKB, czy brak środków unijnych na ożywienie gospodarki polskiej po pandemii w wyniku pogłębiającego się kryzysu polsko-unijnego. Obecny bilans budżetu na rok 2022 zamyka się w kwotach: dochody 51 759 000, wydatki 55 529 000, deficyt 3 770 000. Kolejne uchwały dotyczyły ustalenia opłat za wywóz śmieci, pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi oraz określenia dodatkowych usług w zakresie przyjmowania odpadów. Problem odbioru śmieci ustawowo jasno określa, że wpływy i wydatki związane z odbiorem odpadów komunalnych muszą się bilansować i dlatego wiąże się to z podwyższeniem opłat, które dyktują firmy odbierające odpady. Ta sytuacja z kolei spotyka się z negatywną opinią korzystających z usług, a Gmina nie ma innej możliwości, biorąc pod uwagę ciągły wzrost świadczonych usług. Obecny poziom opłat w naszej Gminie nie jest zbyt wysoki w porównaniu z innymi gminami i kształtuje się na poziomie 23 zł miesięcznie od osoby za śmieci segregowane, a 46 zł za odpady niesegregowane.

Uchwały zostały przyjęte jednogłośnie. Radni przyjęli sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok 2021 i podjęli uchwałę w sprawie Planu Kontroli Komisji Rewizyjnej na rok 2022. Po przeanalizowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii w Gminie Siepraw na rok 2022 radni zaakceptowali przedstawione przedsięwzięcia do realizacji oraz kwotę w wysokości 214 621,50 zł wyasygnowaną z budżetu na rok 2022 i jednogłośnie przyjęli Uchwałę.

Upłynął pierwszy kwartał nowego roku, który nieoczekiwanie przyniósł nam nową rzeczywistość dotąd nieznaną powojennemu pokoleniu Polaków. Wprawdzie wojna rosyjsko-ukraińska bezpośrednio nas nie dotyczy ale jesteśmy wszyscy emocjonalnie związani i wstrząśnięci losem ludzi, których spotykał życiowy dramat i niewyobrażalne cierpienia. Już od pierwszych dni wojny tysiące naszych wschodnich sąsiadów przekraczało spontanicznie granicę polską szukając schronienia przed bestialstwem rosyjskiego satrapy Władimira Putina. Ci biedni i zagubieni ludzie zostali serdecznie przyjęci w naszej Ojczyźnie i otoczeni wszechstronną i serdeczną opieką przez naszych rodaków. Musimy jednak zadać sobie sprawę, że wraz z upływem czasu doraźna pomoc będzie niewystarczająca aby ukraińskim uchodźcom zapewnić minimum przyzwoitego

poziomu życia. Będą oni potrzebowali systematycznego wsparcia tzn. mieszkań, miejsc pracy, szkół i przedszkoli dla swoich dzieci i z tymi wyzwaniem nasz samorząd będzie musiał się zmierzyć.

Święty Jan Paweł II będąc w Polsce w 1999 roku powiedział znamienne słowa: „... starajmy się tak postępować i tak żyć, by nikomu w naszej Ojczyźnie nie zabrakło dachu nad głową i chleba na stole, by nikt nie czuł się samotny i pozostawiony bez opieki”. Widząc ofiarności

swoich rodaków w tych ciężkich chwilach jakie przeżywali ukraińscy uchodźcy, to chyba nasz wielki Polak byłby z nas dumny. Starajmy się więc podtrzymać tę dobrą opinię nadal.

/Przewodniczący Rady Gminy
Leszek Wierzba/

Pytania do Wójta Gminy

Red. Rozmawiamy 22 marca . Czym zajmuje się obecnie sieprawski samorząd?

Wójt. Samorząd, mogę powiedzieć ogólnie, wykonuje zgodnie z przepisami zlecone zadania w zakresie pomocy dla uciekinierów z terenu bestialskiej wojny na Ukrainie. Chcę też dobitnie wyartykułować, że wojna tocząca się tuż za naszą wschodnią granicą przewartościowała wszystkie problemy z jakimi na co dzień boryka się samorząd gminny. Ale zanim omówię pokrótce to, co robimy, chcę podkreślić parę bardzo istotnych problemów. Pierwsza i podstawowa sprawa to bezprecedensowa, powszechna **solidarność** całej społeczności gminnej w niesieniu natychmiastowej i różnorodnej pomocy dla Ukrainy: zbiórka i wysyłka darów, pomoc finansowa i pomoc rzeczowa dla rodzin ukraińskich tu, w naszych miejscowościach. Dość powiedzieć, że zbiórka zorganizowana w budynkach OSP pozwoliła na wysłanie 25 europalet do Drohobycza w zachodniej Ukrainie, gdzie na taką pomoc czekała duża grupa uchodźców z centralnej części kraju objętego wojną.

Kolejna sprawa. Już w pierwszym tygodniu wojny w domach naszych Mieszkańców i miejscach zbiorowego zakwaterowania znalazło schronienie ok. 60 osób, głównie kobiet i dzieci, liczba ta zwiększyła się i obecnie w Gminie przebywa ok. 200 osób. W pomoc dla uciekinierów włącza się cała społeczność, dostarczając potrzebującym niezbędne rzeczy, odzież, środki czystości, zabawki dla dzieci, artykuły szkolne. Po stronie urzędu pozostają wszelkie sprawy związane ze sformalizowaniem ich pobytu na terenie Polski, a przede wszystkim z nadaniem naszym gościom numeru Pesel, który jest niezbędny dla skorzystania z finansowego wsparcia państwa, dostępu do leczenia, do zatrudnienia i wielu innych. Drugim ważnym zadaniem Gminy to zorganizowanie nauki szkolnej dla dzieci, które znalazły schronienie na terenie naszych miejscowości.

Red. Odnoszę wrażenie doraźności wszelkich działań w całym kraju, gdy tymczasem dalej trwa wojna, dalej uciekają przed nią matki z dziećmi.

Wójt. To prawda, trwa niewyobrażalny, porażający exodus XXI wieku, ludzie szukają ratunku dla siebie i swych dzieci. Również Urząd zobligowany został do przygotowania miejsc na przyjęcie kolejnych grup uchodźców, takie miejsca organizujemy w budynku OSP w Czechówce, a jeśli niezbędne byłyby dalsze pomieszczenia to możemy wskazać salę gimnastyczną w Szkole Podstawowej w Sieprawiu. Zdajemy sobie sprawę, że są to rozwiązania daleko prowizoryczne, ale Gmina nie dysponuje żadnymi lokalami.

Wszystko zależy w naszym wypadku od decyzji państwowych, zarówno w kwestii form, sposobów i finansowania pomocy dla uchodźców wojennych, którzy zdecydują się na pozostanie u nas, do czasu, kiedy będzie możliwy ich powrót do własnego kraju.

Red. Mieszkańcy pomagają, chcą pomagać. Jak Urząd Gminy chce tą pomoc skonsolidować, aby była równomiernie dostępna dla wszystkich potrzebujących?

Wójt. Jeszcze raz chcę podkreślić ogrom empatii, współczucia i ofiarności naszych Mieszkańców. Próbuje z jednej strony umożliwić każdemu chętnemu wsparcie, nawet drobnymi kwotami, czy też w formie rzeczowej przez dostarczenie niezbędnych rzeczy: odzieży, środków higienicznych i wielu innych w lokalnej akcji pomocowej.

Dlatego też uruchomiliśmy przy Urzędzie Gminy specjalne konto bankowe, na które każdy chętny może wpłacić dowolną sumę pieniędzy na ten cel, w urzędzie ustawiono też puszki, do których można wrzucić nawet parę złotych. Uruchamiamy też „Sklep za 0 złotych”, w budynku „po Karpatach” od strony Przedszkola, gdzie przyjmować będziemy pomoc rzeczową i ją wydawać dla oczekujących na takie wsparcie. Możliwym też będzie zgłaszanie aktualnych potrzeb. W zamyśle chcemy, żeby punkt ten spełniał rolę koordynacyjną. Liczymy na wsparcie wolontariuszy z terenu Gminy we wszystkich formach pomocy. Więcej informacji na ten temat publikujemy w niniejszym Biuletynie.

Red. Początek roku to również wiele emocji społecznych związanych z projektem budowy dróg ekspresowych przez teren Gminy.

Wójt. Tak to prawda, przedstawiono zainteresowanym gminom studium korytarzowe drogi ekspresowej S7 na odcinku Kraków - Myślenice. Chcę wszystkim przypomnieć, że w obecne plany wpisuje się też projekt budowy Beskidzkiej Drogi Integracyjnej S52, zaplanowanej już dawno, która przebiegałaby przez centrum Sieprawia, wzdłuż Sieprawki. Wszystkie trasy przebiegu dróg S7 i S52 prezentujemy w niniejszym Biuletynie. Te drogi to ogromne przedsięwzięcie i którykolwiek wariant byłby przyjęty do realizacji zadziała destrukcyjnie na którąś z gmin, przez którą zostanie przeprowadzony. Stąd, moim zdaniem uzasadnione protesty mieszkańców, stowarzyszeń oraz przedsiębiorców przeciw drodze planowanej przez obszary o bardzo gęstej zabudowie jednorodzinnej. Warianty przebiegające przez naszą Gminę są dla nas niekorzystne i nieakceptowalne, ponieważ silnie ingerują (łącznie z planowaną Beskidzką Drogą Integracyjną) w zagospodarowanie terenu - częściowo mają przebiegać po powierzchni ziemi. W przypadku wariantów K3, K4, K6 Gmina Siepraw zostałaby podzielona zarówno przez trasę S7, a także dodatkowo przez drogę BDI - dezintegrując całkowicie obszar Gminy. Dla pełnej ilustracji problemu prezentujemy dodatkowe informacje o kolejnych ruchach samorządu sieprawskiego, przypominamy też sprzeciw przeciw poprowadzeniu przez Siepraw Beskidzkiej Drogi Integracyjnej. Każdy z Mieszkańców może na tej podstawie wyrobić

sobie własne zdanie.

Red. Jak w tym gorącym okresie przebiegają prace nad realizacją wcześniejszym zamierzeń?

Wójt. Oczywiście, nie przerywamy wcześniej zaplanowanych czy rozpoczętych zadań. Trwają bowiem prace przy budowie ścieżek rowerowych oraz punktów turystycznych nad Zatoką Zakliczyńską, na połowie ścieżki w Czechówce została położona nakładka asfaltowa, a pozostała jej część jest przygotowywana do położenia takiej nawierzchni. Trwają też prace przy budowie fundamentów pod przystanki turystyczne, zamontowano już konstrukcje stalowe pod kładki, na których zostanie ułożona drewniana podłoga.

W ramach tzw. budżetu obywatelskiego i rezerwy sołectkiej Sołectwa Siepraw III zostaną wybudowane perony i zamontowane wiaty przystankowe na ulicy Zacisze. W sołectwie II planujemy montaż wiat przystankowych na ul. Długiej. W sołectwie I ze środków sołeckich z poprzednich lat i z bieżącego roku oraz środków z budżetu Gminy i Powiatu zbudowany będzie chodnik na długości około 200 m przy ulicy Królewskiej począwszy od skrzyżowania z ulicą Krakowską. W sołectwie Zakliczyn planujemy wydłużenie traktu pieszo-jezdnego przy ulicy Podgórskiej, a w Łyczance stworzenie zatoki autobusowej przy Szkole Podstawowej. Z kolei w Czechówce przedsięwzięto wykonanie projektu chodnika na długości około 250 m przy ul. Szkolnej począwszy od skrzyżowania z ulicą Dobczycką.

Dobiegają końca prace przy budowie kanalizacji przy ulicy Zarusinki i ulicy Dębowej w Sieprawiu. Koszt prac wynosi łącznie 3,1 mln zł. Na realizację tej inwestycji Gmina pozyskała dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Unii Europejskiej. Powstało 3,9 kilometra sieci kanalizacyjnej, do której zostanie podłączonych 59 domów.

Został także przygotowywany projekt budynku zaplecza sportowego na stadionie LKS Karpaty, złożyliśmy też wniosek o uzyskanie pozwolenia na budowę.

Red. A co z wnioskami Gminy do Polskiego Ładu?

Wójt. W przyszłym miesiącu Gmina powinna rozstrzygnąć przetarg na budowę kanalizacji sanitarnej ze środków pozyskanych z dofinansowania w ramach Polskiego Ładu.

Projekt obejmuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej w części miejscowości Siepraw przy ulicach: Zarusinki, Wrzosowej, Myśliwskiej, Michała Archaniola, Królewskiej i Krętej, a w Zakliczynie przy ulicach Myślenickiej, Kamionka, i Św. Floriana.

Docelowo ścieki bytowe zostaną odprowadzone ze 151 gospodarstw domowych projektowanymi kolektorami sanitarnymi i dostarczone poprzez istniejący system kanalizacyjny do oczyszczalni ścieków w Sieprawiu.

Projekt obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej o długości 12,07 km, 14 pompowni przydomowych, 1 pompownię sieciową z zasilaniem energetycznym, wodą oraz drogę dojazdową.

Przewidywany okres realizacji inwestycji: powyżej 24 miesiące

Przewidywana wartość inwestycji (w PLN): 10 600 000 zł

Deklarowana kwota udziału własnego (w PLN): 530.000 zł.

Do drugiego naboru Polskiego Ładu został ponownie złożony wniosek o dofinansowanie **budowy przedszkola publicznego wraz z przyłączami oraz zagospodarowaniem terenu w Zakliczynie**

Wniosek, który także ponowiliśmy dotyczy środków na montaż **instalacji fotowoltaicznych wraz z magazynami energii w budynkach i obiektach Gminy Siepraw.**

Chce też poinformować, że Starostwo powiatowe złożyło wniosek o środki z Polskiego Ładu na przebudowę ulicy ks. Jana Przytockiego, na którą to Gmina przygotowuje dokumentację techniczną.

Rozmawiała
Wanda Matoga

Spotkanie w sprawie nowej drogi S7 Kraków - Myślenice

27 stycznia 2022 roku odbyło się spotkanie informacyjne on-line z samorządami, które poświęcone było prezentacji wyników Studium korytarzowego dla drogi ekspresowej S7 Kraków - Myślenice. W wydarzeniu uczestniczył Minister Infrastruktury - Andrzej Adamczyk, Wojewoda Małopolski - Łukasz Kmita oraz przedstawiciele samorządów zainteresowanych planowaną inwestycją, w tym Wójt Gminy Siepraw Tadeusz Pitala i pracownicy GDDKiA.

Jak możemy przeczytać na stronach rządowych, relacjonujących spotkanie - Droga ekspresowa S7 stanowi kluczowe połączenie między północą a południem Polski, które w swoim docelowym kształcie poprowadzi kierowców od Morza Bałtyckiego, przez Warszawę, aż do niemal samych Tatr. Podczas spotkania, które odbyło się 27 stycznia br. przedstawiliśmy wyniki Studium korytarzowego (SK) dla odcinka S7 od Krakowa do Myślenic.

Należy podkreślić, że zaprezentowane na spotkaniu korytarze mają ok. 3-5 km szerokości, a konkretny przebieg wariantu drogi poznamy dopiero po opracowaniu Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego (STEŚ) i uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

- Droga krajowa nr 7 między Krakowem a Myślenicami jest coraz bardziej zatłoczona. W ciągu ostatnich lat ruch na niej

wzrósł o 20-25%, spodziewamy się dalszych wzrostów. Dlatego zasadne jest prowadzenie prac przygotowawczych dla budowy nowej drogi ekspresowej na południe od Krakowa. Te prace się toczą od 2020 r. i dzisiaj widzimy pierwsze ich efekty. To bardzo wstępny etap koncepcyjny, ale pokazuje, że idziemy w dobrą stronę w tej sprawie - powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Studium korytarzowe to wstępny, ale jednocześnie jeden z kluczowych etapów złożonego i skomplikowanego procesu, jakim jest przygotowanie inwestycji drogowej. To właśnie dokumentacja przygotowana na etapie SK pozwala podjąć decyzję o prowadzeniu dalszych prac oraz w jakim dokładnie obszarze projektanci mają wytyczyć możliwe warianty przebiegu drogi.

Podczas prac planistycznych braliśmy pod uwagę to, aby oddziaływanie na tereny ważne przyrodniczo, zabudowę oraz inne planowane inwestycje, było jak najmniejsze. Unikaliśmy także kolizji proponowanych korytarzy z terenami osuwiskowymi oraz tam, gdzie było to możliwe, ograniczaliśmy długość niezbędnych tuneli i obiektów mostowych.

W analizach uwzględniono również planowaną drogę ekspresową S52 Bielsko Biala - Głogoczów (Beskidzka Droga Integracyjna - BDI). Przyjęliśmy założenie, że to

jedno z najważniejszych powiązań komunikacyjnych regionu zostanie dołączone do planowanej S7. W zależności od danego korytarza, konieczne może być wydłużenie BDI.

Spośród wstępnych propozycji tras, do dalszych analiz w głównej części SK wytypowaliśmy sześć korytarzy. Dla wszystkich rozpatrywanych rozwiązań założono przekrój dwujezdniowy po trzy pasy ruchu w każdym kierunku. Raz jeszcze podkreślamy, że nie są to konkretne warianty przyszłej trasy, a jedynie kierunki wskazane do dalszych, rozszerzonych i bardziej szczegółowych badań, które zostaną przeprowadzone w ramach Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego. W toku realizacji STEŚ będą prowadzone kolejne analizy, które pozwolą wskazać optymalny i dokładny przebieg przyszłej inwestycji.

Wójt Gminy Siepraw zaopiniował negatywnie wszystkie warianty zaproponowanych korytarze przebiegu nowej drogi ekspresowej S7 przez Gminę Siepraw. W piśmie Wójt zaznaczył, że akceptowalnymi byłyby warianty K1 lub K2, które nie ingerują lub najmniej ingerują w obecne zagospodarowanie przestrzenne Gminy, eliminując konieczność wybudowania dodatkowej trasy ekspresowej tzw. Beskidzkiej Drogi Integracyjnej na naszym terenie, a jednocześnie stwarzają możliwość korzystania z nowej drogi Mieszkańcom Gminy.

/Michał Baran/

Wspólna komisja Rady Gminy w sprawie drogi S7

W dniu wczorajszym (21.02.2022 r.) z inicjatywy Wójta Gminy Siepraw oraz Radnych Gminy na Sali Konferencyjnej przy Hali Sportowej w Sieprawiu odbyło się wspólne posiedzenie komisji Rady Gminy Siepraw, które dotyczyło zaprezentowanego niedawno przez Generalną Dyrekcję Dróg Publicznych i Autostrad (GDDKiA) "Studium dla drogi ekspresowej S7" na odcinku Kraków - Myślenice. W posiedzeniu uczestniczyli również sołtysi oraz zainteresowani mieszkańcy.

Na początku spotkania Wójt Gminy Tadeusz Piłala zaprezentował historyczne próby zlokalizowania trasy S7 oraz Integracyjnej (BDI) od strony Drogi krajowej nr 4 w stronę Myślenic, poczynając od 1963 roku. Omówił również działania Gminy Siepraw, które były odpowiedzią na poszczególne propozycje lokalizacji trasy S7, których na przestrzeni ostatnich 50-60 lat było kilka. Szczególnie zwrócił uwagę na protest przeciwko próbie zlokalizowania BDI przez centrum Sieprawia w 2012 r. Wójt zaznaczył również, że w latach 1991-2000 w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siepraw istniała rezerwa terenu pod trasę S7 z której zrezygnowano i w nowym PZP już się nie pojawiła.

Następnie Wójt przedstawił prezentację autorstwa GDDKiA dotyczącą koncepcji studium korytarzowego. Następnie omówił pismo, które skierował w dniu 10 lutego br. do GDDKiA, a które opiniowało negatywnie warianty trasy przebiegające przez Gminę Siepraw.

Na koniec Wójt przedstawił zapisy ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, która potocznie zwana jest "specustawą drogową". Wg tej ustawy inwestor, którym jest Państwo (GDDKiA) po przeprowadzeniu postępowania może wydać decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Decyzja ta ma szczególny charakter, zawiera rozstrzygnięcia dotyczące wielu kwestii, w szczególności zatwierdza projekt budowlany oraz podział nieruchomości wraz z ustaleniem linii rozgraniczających teren. Co ważne, to właśnie ta decyzja daje możliwość wywłaszczenia nieruchomości pod drogę.

Następnie odbyła się dyskusja, w której głos zabierali Radni oraz Mieszkańcy Gminy. Dominowało przekonanie, że należy oprotestować wszystkie warianty zaproponowane przez GDDKiA. Radni rozważali jaki sposób protestu będzie najbardziej skuteczny. Ustalono, że należy zorganizować jak największą liczbę petycji oraz protestujących mieszkańców i instytucji.

Wójt poprosił Radnych o zajęcie stanowiska w sprawie protestu przygotowanego wspólnie z gminami: Wieliczka, Świątniki Górne, Mogilany i Biskupice. W piśmie tym zanegowane zostały wszystkie warianty korytarzowe, gdyż którykolwiek zostałby zrealizowany to będzie oddziaływał niekorzystnie na jakąś gminę. Radni jednogłośnie poparli podpisanie tak sformułowanego stanowiska. Wójt zobowiązał się do podpisania pisma w najbliższym czasie.

/Michał Baran/

Sprzeciw samorządowców przeciwko budowie S7

Podczas spotkania, w dniu 22 lutego 2022 roku w Urzędzie Gminy Siepraw, pod Sprzeciwem wobec propozycji korytarza drogi ekspresowej S7 zaproponowanych w „Studium Korytarzowym dla projektu budowy drogi ekspresowej S7 na odcinku Kraków - Myślenice” podpis swój złożył wójt Gminy Siepraw Tadeusz Piłala.

W spotkaniu uczestniczyli również: Małgorzata

Duży - burmistrz Świątnik Górnych, Renata Gawlik - wójt Gminy Biskupice, Piotr Piotrowski - wójt Gminy Mogilany oraz Artur Kozioł - burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka, którzy w ubiegłym tygodniu podpisali wspólny protest.

Jednocześnie, podczas spotkania w Sieprawiu, obecni samorządowcy podziękowali mieszkańcom swoich gmin za wsparcie sprzeciwu wobec wszystkich propozycji

korytarzy drogi ekspresowej S7 i podpisali wspólne Stanowisko.

Treść Stanowiska:

- Z zaskoczeniem i zdumieniem przyjmujemy kolejne komunikaty medialne prezentowane przez przedstawicieli Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad dotyczące obecnych i nowych wariantów korytarzy drogi ekspresowej S7 zaproponowanych w „Studium Korytarzowym dla projektu budowy drogi ekspresowej S7 na odcinku Kraków - Myślenice”.

- Pragniemy podkreślić, że sugerowanie kolejnych rozwiązań będzie budziło jeszcze większy sprzeciw

społeczny. Wspólnie mówimy stanowcze NIE dla poprowadzenia drogi ekspresowej przez nasze gminy!

- Realizacja drogi ekspresowej w tym obszarze przyniosłaby ogromne koszty nie tylko finansowe, ale przede wszystkim negatywne skutki społeczne i środowiskowe.

- Jednocześnie pragniemy podkreślić, że dotychczasowe błędy popełnione przy projektowaniu obecnych wariantów korytarzy drogi ekspresowej S7 powinny być przestrożą przed kolejnymi nieprzemyślanymi działaniami i zagrażającą „prawu własności mieszkańców”.

UG Siepraw

Pismo w sprawie beskidzkiej drogi integracyjnej z 2012 r.

Sprawa: opinia w sprawie projektowanej trasy drogi beskidzkiej.

Siepraw dnia 13 grudnia 2012 r.

Szanowny Pan Marek Sowa
Marszałek Województwa
Małopolskiego

Nawiązując do mojej wypowiedzi na spotkaniu w dniu 11 grudnia 2012 r przekazuję poniżej opinię w sprawie trasy drogi beskidzkiej przez teren wsi Siepraw.

Projektowana trasa drogi beskidzkiej w wariantach 1 przebiega doliną rzeki Sieprawka przez sam środek wsi Siepraw, w środku i wzdłuż dwóch dróg powiatowych, w terenach zabudowanych lub w bliskiej odległości od terenów zabudowanych, na których zamieszkuje ponad 1000 mieszkańców, nadto biegnie po następujących obiektach wybudowanych przez Gminę Siepraw;

- strażnicy OSP i dwóch boiskach sportowych inwestycji, zrealizowanych w ostatnim dwudziestolecu,
- boisku Orlik 2012, wybudowanym w roku 2008 r z udziałem środków rządowych,
- kortach tenisowych, wybudowanych w 2012 r z udziałem środków unijnych,
- placu zabaw, wybudowanym w 2012 r w ramach programu Radosna szkoła. Na trasie drogi w pobliżu w/w obiektów zaprojektowany jest teren wypoczynku p.n. Słoneczny park obejmujący ścieżki rowerowe i piesze.

Łączne nakłady ok 5 mln zł.

Trasa biegnie przez teren strefy konserwatorskiej, co nie jest widoczne w opracowaniu i niszczy teren pierwszego (ok. rok 1300) kościoła we wsi Siepraw. Kościół Marcinek jest wpisany do rejestru zabytków. Nadto ukształtowanie terenu (głęboka dolina bez przewiewu) spowoduje pogorszenie warunków zdrowotnych mieszkańców, a także oddzieli historycznie związane ze sobą tereny, utrudni połączenie z siedzibą Gminy, z wybudowanym w 1998 r Gimnazjum, z kościołem. Burzy się mozolnie budowany przez władze samorządowe kształt przestrzenny Gminy, sieć szkół itp. Droga dodatkowo podzieli całą Gminę, co spowoduje utrudnienia dla mieszkańców np. w dojeździe do Krakowa zwłaszcza wsi Zakliczyn Czechówka. Historycznie mieszkańcy są związani z Miastem Myślenice (15 minut dojazdu) oraz z Krakowem (pół godziny z Sieprawia, 45 minut z Zakliczyna). Tam mieszkańcy pracują, robią większe zakupy, korzystają z instytucji kultury itp. Nawet

mieszkańcy Czechówki i Zakliczyna rzadko korzystają z dróg do Dobczyc czy Wieliczki, chociaż obecnie z centrum Sieprawia do Wieliczki i do Dobczyc dojeżdża się w 15 minut (odległość 10 km). Po wybudowaniu drogi odległość od centrum Sieprawia do Wieliczki i do Dobczyc zwiększy się o 10 km.

Nie mogę sobie nawet wyobrazić wzburzenia mieszkańców, jeżeli obiekty wybudowane z funduszy unijnych miałyby być zburzone, dla nich byłoby to marnotrawienie środków finansowych, których teraz wszystkim brakuje.

Trasa, w tym wariantach biegnie po terenach budowlanych już wyznaczonych w planie zagospodarowania przestrzennego oraz po terenach zabudowanych budynkami mieszkalnymi i po terenach wyznaczonych już w projekcie nowego planu zagospodarowania przestrzennego (Gmina Siepraw jest w fazie końcowej opracowania zmiany planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Siepraw).

- Opracowanie opisujące wariant pierwszy zawiera szereg błędnych założeń lub pomija istotne warunki;
- Nie wspomina, że trasa biegnie przez centrum wsi i gęstą zabudowę;
- Pomija strefę konserwatorską;
- Nie analizuje występowania gatunków chronionych na trasie;
- Wycenia wykup gruntów po 18 tys. zł za 1 ha, co jest utopią, bo cena ta nie odpowiada nawet cenom gruntów rolnych, a są tam przeważnie tereny zabudowane i budowlane. (tj. cena średnia 1 milion za 1 ha)
- Zakłada, iż droga będzie ułatwiała mieszkańcom połączenie z Krakowem, a jest odwrotnie, co przedstawiono wyżej,
- Zakłada skrócenie czasu przejazdu, a jest również odwrotnie, jest to dla kierowców najdłuższa trasa i nie będzie nikomu służyła, ponieważ każda trasa obecna, będzie dla kierowców korzystniejsza. Wszyscy nadal będą korzystali z drogi obecnej Głogoczów Opatkowice, ponieważ jest trzykrotnie krótsza od trasy projektowanej. Przez pięćdziesiąt lat do 2003 r, w planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Siepraw zarezerwowany był teren pod drogę szybkiego ruchu. Drogi tej pomimo rezerwacji terenu nie wybudowano, chociaż jej trasa biegła w korzystnym terenie. Mieszkańcy protestowali, jednak z tego powodu, iż zarezerwowano teren prywatny i pięćdziesiąt lat, gruntu nie wykupiono, inwestycji nie zrealizowano, zamrażając im tereny, ponieważ nie mogli ich sprzedać ani zagospodarować na własne potrzeby. W roku 2003 droga ta

została wycofana z planu, na skutek protestów garstki mieszkańców z argumentacją, iż w tym terenie nigdy nie będzie wzmocniony ruch i droga nie będzie potrzebna.

Wariant pierwszy jest korzystny tylko dla Gminy Wieliczka, która zyskuje obwodnicę od strony południowo-wschodniej, jednak nie skróci dojazdu, nie przejmie ruchu z innych dróg, nie poprawi komunikacji w naszej gminie i jest szkodliwa dla Gminy Siepraw. Uważam, że projektując inwestycje należy mieć na uwadze dobro, a zwłaszcza zdrowie, ludzi i poszanowanie ich dotychczasowego dorobku. To dla dobra mieszkańców realizuje się inwestycje, jednak nie kosztem tego, co zbudowali dotychczas i bez marnotrawienia publicznych środków. Po wybudowaniu

drogi w wariantcie 1 nie będzie sensu utrzymywać Gminy Siepraw i to, co nie udało się w latach do 1990 r zostanie zrealizowane w 2020 r- przypominam, że w latach 80 -tych rząd dążył do przyłączenia Gminy Siepraw do innej Gminy np. do Myślenic lub Świątnik i tylko dzięki determinacji mieszkańców, nie doszło do tego.

Podsumowując wyrażam kategoryczny sprzeciw wobec projektu budowy drogi beskidzkiej trasą opisaną w projekcie jako wariant 1 i moje stanowisko jest zgodne z opinią radnych gminy Siepraw.

Tadeusz Pitala Wójt Gminy Siepraw

Pomoc materialna dla Drohobycza na Ukrainie

W poniedziałek 7 marca br. wyruszył transport z Sieprawia z pomocą dla Ukrainy, a konkretnie dla Drohobycza. Dary ofiarowane przez mieszkańców Gminy Siepraw, zebrane w dniach 1 - 2 marca w strażnicach gminnych OSP w Łyczance, Czechówce, Zakliczynie i Sieprawiu zostały ułożone na paletach, a następnie przetransportowane do strażnicy OSP Siepraw. Załadowane na samochód ciężarowy firmy SAAZ pojechały do Przemyśla, gdzie po przeładunku pojechały do miejsca docelowego na Ukrainie.

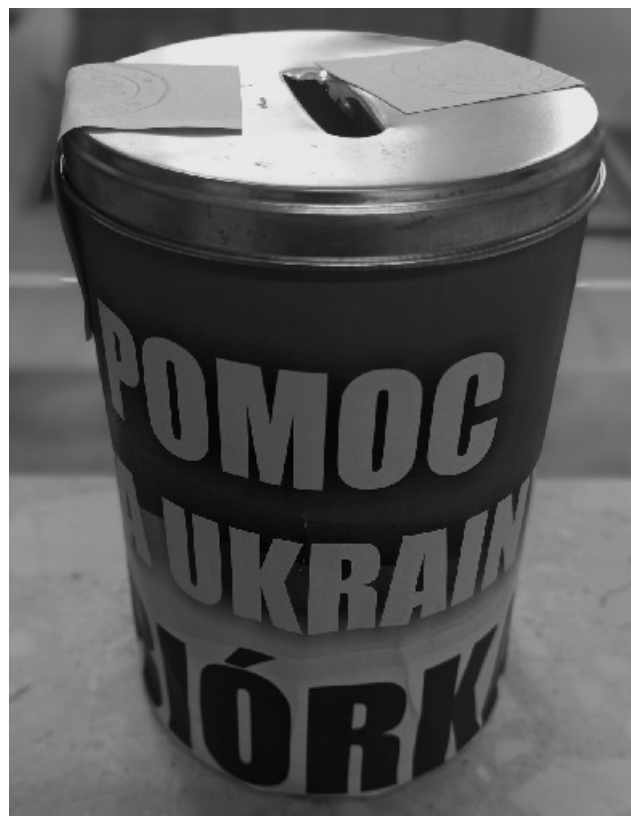
W imieniu organizatorów zbiórki darów dla Ukrainy na terenie Gminy Siepraw serdecznie dziękujemy mieszkańcom za otwarte serca i bezinteresowną pomoc. Składamy podziękowania wszystkim Ochotniczym Strażom Pożarnym z terenu Gminy oraz wolontariuszom, którzy pomagali segregować i pakować dary. Udało się zebrać 25 europalet darów, które trafią w najbliższy poniedziałek do Drohobycza za pośrednictwem transportu udostępnionego przez firmę SAZ z Sieprawia. Dziękujemy wszystkim firmom z terenu Gminy za dostarczenie materiałów potrzebnych do zapakowania darów oraz firmom, które udostępniły

transport (firmy: Janusza Wojtyczy, Stanisława Sumery, Wojciecha Kowalczyka, Romana Marka, Jacka Najdera, Pawła Kurka, Józefa Sudera, MAAN, CARPATIA)

*Prezes Zarządu Oddziału Gminnego OSP Tadeusz Żaba
Wójt Tadeusz Pitala*

/UG Siepraw/

Darowizny na rzecz uchodźców

W związku z licznymi potrzebami, dotyczącymi przyjmowanych uchodźców z Ukrainy na terenie Gminy Siepraw, Urząd Gminy Siepraw uruchomił konto bankowe do wpłat darowizn na rzecz pomocy uchodźcom.

Zebrane środki finansowe zostaną przeznaczone na zakup niezbędnych środków pierwszej potrzeby oraz inną pomoc humanitarną dla uchodźców, które będą dostępne m. in. w „Sklepie za 0 złotych” dla Ukraińców mieszkających na terenie Gminy Siepraw.

Prosimy chętnych o dokonywanie wpłat na poniższy rachunek.

Numer rachunku: 62 8591 0007 0240 0510 0228 0158

Nazwa Odbiorcy: Urząd Gminy Siepraw, ul. Kawęciny 30, 32-447 Siepraw

Tytuł przelewu: Darowizna na rzecz uchodźców z Ukrainy

Dla osób preferujących wpłaty gotówkowe przygotowano puszki, które są dostępne w Urzędzie Gminy Siepraw - koło kasy na parterze budynku lub w sekretariacie na I piętrze.

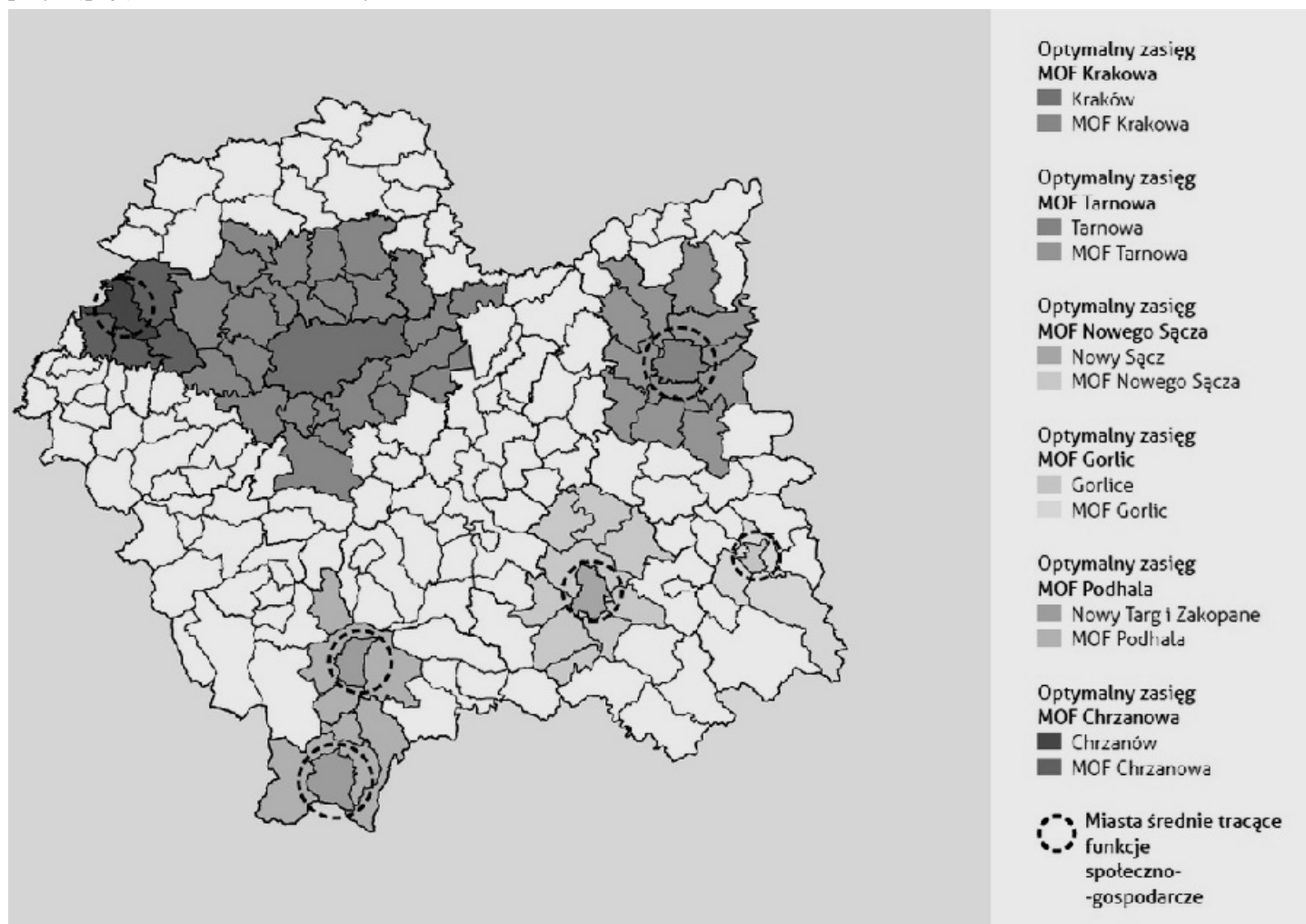
/UG Siepraw/

Gmina Siepraw w Otulinie Podkrakowskiej

W związku z podjęciem w dniu 17 grudnia 2020 r. przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwały nr XXXI/422120 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego - „Małopolska 2030”, w której wprowadzono pojęcie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krakowa (MOF Kraków), uznając go za obszar strategicznej interwencji na poziomie regionalnym o wyjątkowych możliwościach rozwojowych, gminy: Myślenice, Siepraw, Kłaj, Nowe Brzesko, Koniusza, Słomniki, Iwanowice, Skąpa, Sułoszowa, Jerzmanowice - Przegonia i Krzeszowice przystępują utworzenia Stowarzyszenia „Otulina Podkra-

kowska”. Celem stowarzyszenia będzie wypracowanie wspólnej strategii i realizacja zadań zapisanych w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego poprzez współpracę oraz integrację podejmowanych przez gminy członkowskie inicjatyw w celu dynamicznego i skoordynowanego rozwoju MOF Kraków przy jednoczesnej współpracy ze Stowarzyszeniem Metropolia Krakowska, realizującym Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Krakowskiej.

Miejskie obszary funkcjonalne w Województwie Małopolskim zaproponowane w Strategii „Małopolska 2030”

Korzyścią z wybranego modelu będzie możliwość rozwoju współpracy w procesie ubiegania się o środki unijne na kluczowe projekty infrastrukturalne w trybie pozakonkursowym, a zatem poprawi to efektywność podejmowanych działań na rzecz rozwoju gmin w kontekście regionalnym.

Możliwość skorzystania z tego instrumentu jest ogromną szansą warunkująca zrównoważony rozwój posz-

czególnych gmin, jak i całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krakowa w obszarze wyznaczonym przez Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego - Małopolska 2030.

/UG Siepraw/

Powstanie plan mobilności SUMP

Gmina Siepraw zamierza wraz z pozostałymi gminami Powiatu Myślenickiego opracować Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (z ang. Sustainable Urban Mobility Plan - SUMP). Jest on strategią długoterminową, nastawianą na zapewnienie dobrego dostępu do celów podróży i usług, zawierającą również plan wdrożenia.

Zapewnia zbilansowany i zintegrowany rozwój wszystkich środków transportu. Celem Planu jest zapewnienie wszystkim obywatelom takich opcji transportowych, które umożliwiają dostęp do celów podróży i usług, poprawa stanu bezpieczeństwa, przyczynianie się do redukcji zanieczyszczenia powietrza i hałasu, redukcji emisji gazów cieplarnia-

nych oraz konsumpcji energii, poprawa wydajności i efektywności kosztowej transportu osób i towarów, pozytywny wpływ na atrakcyjność i jakość środowiska miejskiego z korzyścią dla mieszkańców, gospodarki oraz społeczności jako całości. Dokument ma być drogowskazem, wskazującym właściwą drogę realizacji polityki mobilności.

Opracowanie dokumentu dla obszaru funkcjonalnego wymaga sformalizowanej współpracy samorządów, dlatego zostanie podpisane porozumienie międzygminne.

Plan zostanie opracowany na podstawie obowiązujących polityk, dokumentów oraz wytycznych wszystkich szczebli - europejskich, krajowych, regionalnych, lokalnych i miejskich. Będzie zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem podejścia partycypacyjnego.

Gminy, które podpiszą porozumienie w sprawie przygotowania SUMP, będą starały się o pozyskanie zewnętrznych środków na to opracowanie. Centrum Unijnych Projektów Transportowych, Instytucja Pośrednicząca dla osi priorytetowych III/IV/V/VI Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 ogłosiło nabór w trybie konkursowym wniosków o dofinansowanie w ramach: Oś Priorytetowa VI - Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach Działanie 6.1 - Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach, w ramach którego można pozyskać środki na SUMP.

/Michał Baran/

Spoleczność gminna - stan na 31 grudnia 2021 r.

Demografia Polski na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego na dzień 31.03.2021 r.

Najważniejsze gminne dane demograficzne co roku staramy się skonfrontować z wnioskami wynikającymi z analizy danych ogólnopolskich. Obecną informację możemy też odnieść do publikowanych wstępnych wyników ostatniego spisu ludności, który został przeprowadzony w Polsce na dzień 31.03.2021 r. i który daje nam perspektywę 10 lat, a zmiany demograficzne jakie nastąpiły w tym okresie prowadzą się do 2 trendów - malejącej liczby mieszkańców i starzejącego się społeczeństwa. Wstępne porównanie danych uzyskanych w dwu kolejnych spisach powszechnych pokazuje następujące fakty:

1. W ciągu dekady ludność Polski zmniejszyła się o ok 332 tys. osób, tj. o 0,9 %. Liczba kobiet zmniejszyła się o 187,8 tys., liczba mężczyzn o 144,4 tys.
2. W okresie między spisowym nie uległy zmianie proporcje ludności wg płci. W 2011 roku kobiety stanowiły 51,6 %, mężczyźni 48,4% i analogicznie w 2021 r. kobiety stanowią 51,5 %, mężczyźni 48,5 % ogółu mieszkańców kraju.
3. W okresie 2011 - 2021 miały miejsce duże zmiany w strukturze ludności Polski wg ekonomicznych grup wiekowych. W tym okresie zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym z 18,7 % w roku 2011 do 18,2 % w roku 2021. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się z 64,4 % do 60 % w ciągu 10 lat. Wyraźnie też w ciągu ostatniej dekady zwiększył się udział ludności w wieku poprodukcyjnym, bo o prawie 5 punktów procentowych z 16,9 % do 21,8 %. Oznacza to ni mniej ni więcej, że w ciągu 10 lat przybyło ponad 1,8 miliona osób w grupie wiekowej 60/65 lat i więcej; tym samym oznacza to, że co piąty mieszkaniec Polski ma już ponad 60 lat.
4. Średnia wieku mieszkańca Polski 31 marca 2021 r. wynosiła 42,4 lata.

Główny Urząd Statystyczny - demografia w Polsce na 31.12.2021 r.

Główny Urząd Statystyczny podał oficjalne dane demograficzne za rok 2021, według nich na koniec ubiegłego roku Polska liczyła 38 081 tys. ludności, czyli o 184 tys. osób mniej niż przed rokiem (38 265 tys.). Oznacza to również, że

liczba ludności spadła w naszym kraju do poziomu najniższego od czasów II wojny światowej.

Liczba zgonów przekroczyła w ub. roku pół miliona osób, odnotowano śmierć aż 519 000 osób. Jeśli odniesiemy te dane do roku 2020, w których liczba zgonów wyniosła 477 400, to w ubiegłym roku było ich o 41,6 tys. więcej. Przez cały ubiegły rok media „trąbiły” o tzw. nadmiarowych zgonach. O co chodzi? Otóż oficjalne dane wskazują, że w 2021r. z powodu zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 w całym kraju zmarło 68 506 osób, szacuje się jednak, że koronawirus odpowiada za ok. 150 tys. śmierci z powodu niewydolności oddechowej lub zapalenia płuc u osób, u których nie diagnozowano wcześniej zakażenia. Pewnie tak było. Ale z drugiej strony nie wiemy ile nadmiarowych śmierci spowodował fakt braku bieżącej dostępności lub opóźnionej dostępności do leczenia specjalistycznego różnych innych chorób.

Kolejne dane dotyczą liczby urodzeń. W ubiegłym roku w Polsce urodziło się 331 tys. dzieci, o ponad 25,3 tys. mniej niż w roku 2020.

W dalszym ciągu, a jest tak od 2013 r., przyrost naturalny w Polsce jest ujemny. W 2021 r. liczba urodzeń była niższa aż o 188 tys. od liczby zgonów, przy tych procesach daleka droga do mówienia o prostej zastępowalności pokoleń. W ub. roku stopa ubytku naturalnego nadal się pogłębiła, na każde 10 tys. ludności ubyło aż 48 osób.

Spoleczność gminy Siepraw - stan na 31.12.2021 r.

Spoleczność naszej Gminy 31.12.2021 r. liczyła 9093 osoby, w porównaniu do 2020 r. liczebność mieszkańców zwiększyła się o 92 osoby, przy czym wzrost zaledwie o 1 osobę (!) to wynik dodatniego przyrostu naturalnego, a wzrost o kolejne 91 osób jest efektem dodatniego salda migracji.

Dane dotyczące przyrostu liczby mieszkańców Gminy w ciągu ostatnich 5 lat zestawiono w tabeli.

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Czechówka	1196	1205	1216	1216	1233
Łyczanka	600	609	622	632	649
Siepraw	4768	4833	4847	4891	4928
Zakliczyn	2196	2223	2243	2262	2283
Ogółem gmina	8760	8870	8928	9001	9093
Ogółem wzrost o: w tym:	128	110	58	73	92
z tytułu przyrostu naturalnego	79	77	32	20	1
z tytułu salda migracji	49	33	26	53	91

Z powyższych danych wynika wprost, że w Gminie maleje z roku na rok przyrost naturalny, a na koniec ub. roku jest on symboliczny.

Najlepiej procesy naturalnej wymiany pokoleń ilustrują dane dot. liczby urodzeń i zgonów odnotowane we wszystkich miejscowościach Gminy.

Liczba urodzeń	2017	2018	2019	2020	2021
Czechówka	19	17	11	9	10
Łyczanka	8	12	9	8	10
Siepraw	77	78	57	55	43
Zakliczyn	42	31	36	30	35
Ogółem Gmina	146	138	113	102	98

Liczba zgonów	2017	2018	2019	2020	2021
Czechówka	8	12	7	6	4
Łyczanka	5	7	3	7	19
Siepraw	39	28	49	40	55
Zakliczyn	15	14	22	29	19
Ogółem Gmina	67	61	81	82	97

Jak kształtuje się proces prostej wymiany pokoleń w poszczególnych miejscowościach gminy zobrazuje nam zestawienie danych dotyczących wielkości przyrostu naturalnego (różnica między liczbą urodzeń a zgonów) w

ciągu ostatnich pięciu lat. Należy zwrócić uwagę, że po raz pierwszy odnotowano ujemny przyrost naturalny w Łyczance - 9, i jeszcze wyższy w Sieprawiu - 12.

Przyrost naturalny	2017	2018	2019	2020	2021
Czechówka	11	5	4	3	6
Łyczanka	3	5	6	1	- 9
Siepraw	38	50	8	15	- 12
Zakliczyn	27	17	14	1	16
Ogółem gmina	79	77	32	20	1

Ostatnim czynnikiem wzrostu liczby mieszkańców Gminy są ruchy migracyjne, a właściwie saldo migracji, czyli różnica między liczbą osób, które na stałe zamieszkały w naszych miejscowościach i potwierdziły ten fakt poprzez zameldowanie, a liczbą osób, które w sposób trwały opuściły

dotychczasowe zamieszkanie. W ciągu ostatnich 5 lat w skali gminy saldo migracji było dodatnie, co na pewno świadczy o atrakcyjności naszych terenów dla osiedlających się tu nowych mieszkańców. Warto spojrzeć na dane:

Saldo migracji	2017	2018	2019	2020	2021
Czechówka	- 3	4	7	- 3	11
Łyczanka	- 8	4	7	9	26
Siepraw	41	15	6	29	49
Zakliczyn	19	10	6	18	5
Ogółem gmina	49	33	26	53	91

Kolejny raz przedstawiamy również dane dotyczące piramidy wiekowej mieszkańców Gminy, według wzorów wyznaczonych przez statystyków, stosując podział na ekonomiczne grupy wiekowe: przedprodukcyjną, do której zaliczamy dzieci i młodzież do 17 lat; produkcyjną

obejmującą osoby od 18 lat do wieku emerytalnego 60/65 (dla kobiet do 60 lat, dla mężczyzn do 65 lat) i grupę poprodukcyjną, czyli osoby w wieku wyższym od emerytalnego.

Mieszkańcy w wieku	Ogółem w gminie	Czechówka	Łyczanka	Siepraw	Zakliczyn
Przedprodukcyjnym 0-17 lat, w tym:	2128	272	162	1129	565
Kobiety	982	131	74	517	260
Mężczyźni	1146	141	88	612	305
Produkcyjnym 18-do wieku emerytalnego, w tym:	5508	758	377	2977	1396
Kobiety	2627	375	180	1423	649
Mężczyźni	2881	383	197	1554	747
Poprodukcyjnym powyżej wieku emerytalnego, w tym:	1457	203	110	822	322
Kobiety pow. 60 lat	956	129	71	538	218
Mężczyźni pow. 65 lat	501	74	39	284	104
Ogółem w Gminie, w tym:	9093	1233	649	4928	2283
Kobiety	4565	635	325	2478	1127
Mężczyźni	4528	598	324	2450	1156

Z powyższego zestawienia wynika, że:

1. W naszej Gminie od paru lat, tak jak i w całej Polsce, rodzi się więcej chłopców niż dziewczynek i przewaga mężczyzn utrzymuje się w przedziale wiekowym przed- i produkcyjnym. Odwrotne relacje od kilkunastu lat obserwujemy w najstarszej grupie wiekowej, w której występuje prawie dwukrotna przewaga kobiet.
2. Tak samo jak w skali całego kraju w Gminie żyje więcej kobiet niż mężczyzn. Kobiety stanowią 50,2% mieszkańców, mężczyźni 49,8% ogółu, przewagę kobiet odnotowujemy w gminnej populacji od kilku lat. Jedna miejscowość stanowi wyjątek, to Zakliczyn, w którym piąty rok z rzędu odnotowujemy liczebną przewagę mężczyzn
3. Wskaźnik starości określany udziałem grupy poprodukcyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców w naszej Gminie wynosił na koniec 2021 r. 16,02 %, i choć jest niższy niż w skali całego kraju to w naszej społeczności również rośnie,

gdyż wyliczony na koniec 2020 r. wynosił 15,96 %, co wskazuje, że nasza gminna populacja również z roku na rok coraz szybciej się starzeje.

4. Średnia wieku dla statystycznego mieszkańca gminy wynosi tylko 37,6 lat podczas gdy wiek statystycznego Polaka wynosi 42,4 lat. Średnia wieku kobiet w naszej populacji to 39 lat, zaś mężczyzn 36,3 lat.

Po raz kolejny przedstawiamy też dane dotyczące członków naszej społeczności w wieku powyżej 80 lat, oraz grupy osób, które ukończyły 90 lat i więcej. Z tej grupy nestorów w 2021 r. zmarło 39 osób, a 58 zmarłych, to osoby w wieku niższym niż 80 lat.

Dane dotyczące nestorów naszej społeczności na koniec 2021 r. w zestawieniu obejmującym 5 wcześniejszych lat przedstawiają się następująco.

Rok urodzenia	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
1915	1	1	1	-	-
1916	-	-	-	-	-
1917	-	-	-	-	-
1918	-	-	-	-	-
1919	2	2	1	-	-
1920	-	-	-	-	-
1921	1	1	-	-	-
1922	4	2	1	1	-
1923	2	-	-	-	-
1924	8	4	4	3	-
1925	4	4	4	3	3
1926	8	7	5	4	2
1927	11	10	5	4	3
1928	15	14	10	7	7
1929	17	15	12	8	6
1930	14	12	10	9	8
1931	23	21	17	16	13
1932	22	21	16	14	11
1933	18	16	16	14	12
1934	25	25	22	16	14
1935	25	25	22	22	18
1936	35	33	27	24	22
1937	37	37	34	33	29
1938	30	29	29	27	23
1939	X	33	31	30	28
1940	X	X	33	33	31
1941	X	X	X	19	18
1942	X	X	X	X	25
Razem	302	312	297	287	273

Z 273 nestorów na koniec ubiegłego roku 42 osoby ukończyły 90 i więcej lat; to 7 mężczyzn i 35 kobiet. Według roku urodzenia są to:

Z 1925 r. - 3 (2 kobiety - Siepraw, 1 kobieta - Czechówka)

Z 1926 r. - 2 (1 kobieta - Siepraw, 1 mężczyzna - Zakliczyn)

Z 1927 r. - 3 (3 kobiety - Siepraw)

Z 1928 r. - 7 (3 kobiety - Siepraw, 1 kobieta - Czechówka, 2 kobiety i 1 mężczyzna - Zakliczyn)

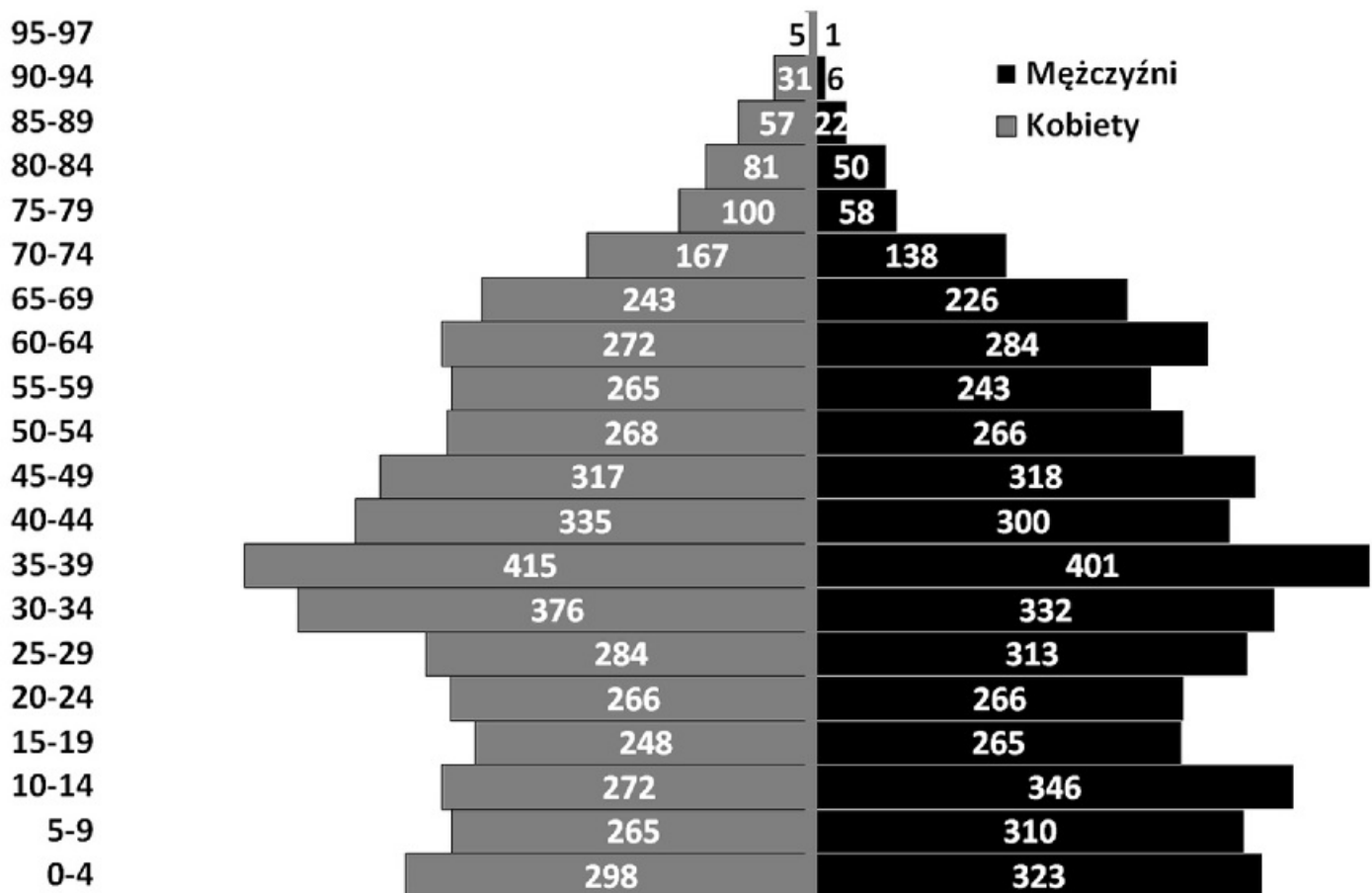
Z 1929 r. - 6 (2 kobiety - Siepraw, 2 kobiety i 1 mężczyzna - Czechówka, 1 kobieta - Łyczanka)

Z 1930 r. - 8 (3 kobiety i 2 mężczyzn - Siepraw, 2 kobiety - Zakliczyn, 1 kobieta i 1 mężczyzna - Łyczanka)

Z 1931 r. - 13 (9 kobiet - Siepraw, 1 kobieta i 1 mężczyzna - Czechówka, 1 kobieta - Łyczanka, 1 kobieta - Zakliczyn)

W Sieprawiu mieszka 23 nestorów, w tym 20 kobiet i 3 mężczyzn, w Czechówce 6, w tym 1 mężczyzna; w Łyczance 3 kobiety i 1 mężczyzna, w Zakliczynie 6 osób: 4 kobiety i 2 mężczyzn.

Ciekawym sposobem prezentacji struktury danej populacji według wieku i płci jest sporządzenie wykresu nazywanego piramidą, a nazwa ta sugeruje, że diagram powinien przybierać kształt trójkąta o boku najszerszym u podstawy i najwęższym u samej góry, przy założeniu, że przy wzrostowej demografii najwięcej powinno być najmłodszych. Prezentujemy diagram piramidy dla populacji gminnej na koniec 2021 r.

Gminna struktura nie przypomina piramidy (byłaby taką, gdyby za jej podstawę przyjąć przedział wiekowy 36 - 40 lat), ale charakteryzuje się wybrzuszeniami i wklęśnięciami, które powtarzają się mniej więcej co około 25 lat. Jest to czas potrzebny by następne pokolenie weszło w wiek dorosły i miało decydujący wpływ na liczbę urodzeń.

Taka pokoleniowa powtarzalność nazywana jest echem demograficznym. W piramidzie gminnej jako wyz demograficzny możemy uznać obecnych mieszkańców w wieku 35- 39 lat, a więc urodzonych 816 osób w latach 1982 - 1986, z echem demograficznym tego pokolenia czyli 618 urodzonymi w latach 2007 - 2011, obecnie w przedziale wieku 10 - 14 lat. To echo demograficzne było słabe - nie spowodowało podobnej fali urodzeń. Tak samo kształtują

się relacje gdy zestawimy roczniki obecnych 30- 34 -latków w liczbie 708 osób z echem demograficznym przypadającym na 575 urodzeń w latach 2012 - 2016, czyli dzieci w przedziale 5 -9 lat. Piramida wieku i płci naszej społeczności kształtem zaczyna przypominać dzwon, jesteśmy populacją cechująca się tym, że kolejne roczniki zbliżają się liczebnie do poprzednich, w przeciwieństwie do populacji progresywnej (kształt trójkąta), którą charakteryzuje rosnąca w każdym kolejnym roku liczba urodzeń.

Jak co roku zamykamy informację o stanie społeczności gminnej na koniec 2021 r. danymi dotyczącymi zawartych małżeństw i liczby rozwodów, a oto zestawienie.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Małżeństwa	56	49	37	54	29	56
Rozwody	9	6	13	10	9	13

/Wanda Matoga/

Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w 2021

W życiu każdego bibliotekarza początek nowego roku kojarzy się tylko z jednym - statystyki! A gdy już się uda wynurzyć z oceanu cyferek, które musimy przedstawić różnym instytucjom, z radością możemy podzielić się z Wami podsumowaniem ubiegłego roku - ale czemuż by nie skorzystać z owych twardych danych pieczołowicie obliczonych? Zatem w wielkim skrócie:

Chociaż miniony rok znowu zdominowany był przez covid, nie możemy narzekać na naszych Czytelników.

Po pierwsze - wzrosła ich liczba w stosunku do lat poprzednich o około 10%. Po drugie - nie zawiedli też, jeśli chodzi o ilość wypożyczonych książek - było to prawie 19 tysięcy.

Znaczny wpływ na ten miły wynik miały dzieci - zwłaszcza te najmłodsze, biorące udział w akcji Mała książka - wielki człowiek - było ich aż 180!

Dzieci brały także udział w wakacyjnej zabawie Paszport Czytelniczy oraz w kilku konkursach. A skoro tak

licznie odwiedzają nas czytelnicy, to nie mogliśmy ich zawieść, dlatego staraliśmy się zakupić jak najwięcej interesujących nowości o różnorodnej tematyce i dla każdej grupy wiekowej. Kupiliśmy 913 książek (449 tytułów z literatury pięknej, 140 z literatury faktu oraz 323 dla dzieci i młodzieży), 92 egzemplarze otrzymaliśmy w darze.

Poszerzyła się kolekcja audiobooków, co miesiąc rozdajemy wszystkie kody do platformy Legimi, gdzie znajdują się tysiące e-booków. W planach mamy także zakup dostępu do Empik Go. I oczywiście dużo nowości książkowych!

Ostatnie lata nie są dla nas zbyt łaskawe. Życie w stresie i ciągłym niepokoju może źle odbić się na naszym

zdrowiu - i psychicznym i fizycznym. Pamiętajcie o terapeutycznej mocy książek! Znajdziecie u nas poradniki psychologiczne dla dzieci i dorosłych, które pomogą oswoić się z trudną sytuacją. A dla tych, którzy chcą po prostu oderwać myśli od złych wiadomości, mamy wiele dobrych książek, dzięki którym można uciec na chwilę w świat wyobraźni.

I na koniec tradycyjnie zapraszamy na naszą stronę internetową [www. biblioteka.siepraw.pl](http://www.biblioteka.siepraw.pl) oraz na profil na Facebooku i Instagramie.

/Hanna Pietrzak-Trzecińska/

Ważne informacje z sieprawskich przychodni

Centrum Medyczne - ważne bieżące informacje

Co jakiś czas dzielimy się z Państwem aktualnościami dotyczącymi problematyki zdrowotnej. Okoliczności powstawania tego artykułu mamy szczególne, ponieważ niestety ze zmagania z „zimową” falą zachorowań płynnie przeszliśmy do kolejnego sprawdzianu - stanęliśmy w obliczu wojny u naszych sąsiadów w Ukrainie.

Tematyka covidowa.

Tematyka „covidowa” jest Państwu z pewnością bardzo dobrze znana. Musimy mieć świadomość że, koronawirus zostanie z nami najprawdopodobniej na zawsze, pamiętajmy - wbrew obiegowym opiniom TO NIE JEST „ZWYKŁA GRYPA”, lekceważenie tej choroby prowadzi do tragicznych skutków. Wszystkim, którzy dopiero teraz podjęli decyzję o zaszczepieniu siebie, swojego dziecka lub rodzica przypominamy, że Centrum Medyczne Siepraw nadal prowadzi szczepienia dzieci i dorosłych

Pomoc dla uciekających przed wojną obywateli Ukrainy.

Obecnie z uwagi na działania wojenne pomagamy setkom tysięcy uchodźców z Ukrainy. To ludzie przeważnie „wyrwani” nagle ze swojego świata, uciekający często z tym co w pośpiechu udało im się ze sobą zabrać.

Wiemy, że na terenie Gminy Siepraw Mieszkańcy już pomagają i goszczą u siebie uchodźców, więc przytoczę garść praktycznych dla nich informacji:

- Centrum Medyczne Siepraw już udziela porad lekarskich osobom które musiały uciekać przed wojną, zarówno osobom dorosłym, jak i dzieciom, Pacjenci rejestrowani są według zasad, które stosujemy wobec Pacjentów naszej przychodni i przyjmowani w miarę naszych możliwości kadrowych i czasowych
- porady udzielane są nieodpłatnie
- do przychodni Pacjent z Ukrainy powinien zgłosić się ze swoim opiekunem (przynajmniej na pierwszą wizytę), to pomoże ograniczyć stres i niepewność w trakcie pierwszej

wizyty w przychodni

- Pacjent z Ukrainy, powinien mieć ze sobą dowód tożsamości (najczęściej jest to paszport) i potwierdzenie przekroczenia granicy z Polską po 24 lutego (tzw. „stempel” z granicy)

- z naszego krótkiego doświadczenia wiemy już, że jest możliwość skutecznej opieki w poradni specjalistycznej, jeśli Pacjent z Ukrainy tego wymaga

- mamy wytyczne odnośnie szczepień podstawowych dzieci i osób dorosłych - będą one realizowane nieodpłatnie, tak jak w przypadku programu szczepień obowiązkowych realizowanych w Polsce, jest oczywiście możliwość realizacji szczepień dodatkowych, dysponujemy ankietami przed szczepieniem w języku ukraińskim

- szczepienia COVID - Pacjenci z Ukrainy mogą w Centrum Medycznym Siepraw kontynuować lub rozpocząć szczepienie, dotyczy to dorosłych i dzieci, mamy możliwość wystawiania skierowań na szczepienie i mamy szczepionki, dysponujemy ankietami przed szczepieniem Covid w języku ukraińskim.

Warto pamiętać o badaniach profilaktycznych.

Ostatni akapit przeznaczamy na profilaktykę. Przypominamy, że Centrum Medyczne Siepraw nadal prowadzi darmowe badania profilaktyczne w ramach programu Profilaktyka 40+. Zachęcamy do rejestracji udziału w programie poprzez Indywidualne Konto Pacjenta lub kontakt z naszą przychodnią i do wykonania kompleksowej oceny swojego stanu zdrowia.

Dziękujemy wszystkim mieszkańcom angażującym się w pomoc pokrzywdzonym przez wojnę ludziom, także przez ułatwienie ich kontaktu z lekarzem.

Życzymy wszystkim dużo zdrowia
Personel Centrum Medycznego Siepraw
Tel.12 2746 122

Zespół sieprawskiego Ośrodka - aktualne informacje

Czy możemy nadal się szczepić przeciwko COVID? Czy osoby z Ukrainy uciekające przed wojną mogą otrzymać świadczenia medyczne bez opłat?

Szczepienia przeciw COVID

Odnotowaliśmy duże zainteresowanie przyjęciem dawki przypominającej szczepionki wśród naszych Pacjentów.

Zaszczepiliśmy również młodszych mieszkańców naszej Gminy (5+). Te dane są budujące, bo pozwalają mieć nadzieję, że pandemia COVID-19 może zostać wygaszona - osoby zaszczepione albo w ogólnie nie chorują na COVID, albo przechodzą tę chorobę łagodnie, a ryzyko zgonu jest u nich radykalnie niższe niż w przypadku osób niezaszczepionych. Dla osób, które nadal mają przed sobą szczepienie

(pierwszą, drugą albo kolejną dawką) przedstawiamy aktualne informacje dotyczące zasad szczepień.

a. pierwsza/druga dawka

W chwili obecnej możemy szczepić dzieci od 5. roku życia szczepionką Pfizer w odpowiednim stężeniu. Dla osób od 12. roku życia dostępna jest szczepionka Pfizer w odpowiednim stężeniu oraz JJ.

b. dawka przypominająca (tzw. trzecia dawka)

Dawkę przypominającą mogą przyjąć wszystkie osoby powyżej 12. roku życia, o ile upłynęło **5 miesięcy** po przyjęciu dwóch dawek szczepionki dwudawkowej (Pfizer, Moderna). W przypadku osób powyżej 18. roku życia, które przyjęły szczepionkę jednodawkową (JJ) możliwe jest przyjęcie dawki przypominającej po upływie zaledwie **dwóch miesięcy**.

c. Ile ważny jest certyfikat szczepienia?

Certyfikaty szczepienia ważne są **270 dni** (od 1 lutego 2022r.). Data ważności jest liczona **od ostatniego szczepienia**, zatem osobom, które przyjmą dawkę przypominającą **zostanie wydłużona ważność** Unijnego Certyfikatu COVID.

d. A co dalej?

Obecnie nie dysponujemy informacjami obejmującymi zalecenia przyjęcia kolejnej dawki szczepionki. Zwracamy natomiast uwagę, że w Stanach Zjednoczonych Ameryki Pfizer/BionTech zwróciły się do amerykańskiej Agencji ds. Żywności i Leków (FDA) [*odpowiednik Europejskiej Agencji Leków (EMA) - przyp. autor*] o dopuszczenie do użytku ich szczepionki na COVID-19, przeznaczonej na najmłodszych dzieci, w wieku od **6 miesięcy do 4 lat**. W Europie badania kliniczne w tym zakresie jeszcze trwają, natomiast możemy spodziewać się, że w najbliższym czasie również EMA dopuści szczepionkę przeciw COVID do użytku dla najmłodszych.

Świadczenia medyczne dla obywateli Ukrainy

a. uprawnienia

Pomoc dla obywateli Ukrainy została zagwarantowana w przepisach prawa i obejmuje realizację **świadczeń medycznych, refundacji leków i zaopatrzenia w wyroby medyczne** obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z wojną, **na analogicznych zasadach i w takim samym zakresie**, jakie przysługują ubezpieczonym w Polsce. Zatem mogą oni uzyskać bez dodatkowych opłat świadczenia medyczne czy leki/wyroby medyczne w podmiotach, które realizują umowy z NFZ.

W ramach opieki zdrowotnej obywatelom Ukrainy przysługują również świadczenia w zakresie zapobiegania i leczenia chorób zakaźnych, czyli **szczepienia przeciwko COVID-19**, testy w kierunku koronawirusa (antygenowe i PCR) oraz leczenie związane z COVID-19.

Osobom uciekającym z Ukrainy nie przysługuje prawo

do leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej.

Istotnym jest, że od dnia przyjazdu do Polski obywatelom Ukrainy - dzieciom do 19. roku życia - przysługują **szczepienia ochronne** w ramach **kalendарza szczepień ochronnych** (Program Szczepień Ochronnych - PSO na 2022 r.). Osoby pozostające w Polsce ponad **okres 3-ch miesięcy** od dnia przekroczenia granicy, **mają obowiązek** wykonania szczepień ochronnych lub posiadania potwierdzenia zaszczepienia zgodnie z obowiązującym PSO na 2022r. W sytuacji braku dokumentacji medycznej szczepień dziecko ma być traktowane jako nieszczepione i zaleca się wykonanie określonych szczepień. Brak zaleceń w zakresie rutynowego wykonywania badań serologicznych w celu ustalenia statusu uodpornienia dzieci.

b. weryfikacja tożsamości i uprawnień

Placówki realizujące świadczenia lub wydające leki/wyroby medyczne na rzecz obywateli Ukrainy dokonują weryfikacji ich uprawnień do świadczeń na podstawie **każdego dokumentu, który potwierdza tożsamość** m.in.: paszportu obywatela Ukrainy ze stemplem Straży Granicznej RP, aktu urodzenia, specjalnego numeru PESEL nadawanego obywatelom Ukrainy, e-dokumentu (osoby pełnoletnie, które zarejestrują się w gminie i zostanie nadany im numer PESEL oraz założą profil zaufany, mogą aktywować e-dokument poświadczający status osoby uprawnionej), wydruku potwierdzenia utworzenia profilu zaufanego osoby uprawnionej, który zawiera: imię i nazwisko, numer PESEL.

c. recepty

Recepty refundowane wystawiane są na zasadach obowiązujących dla obywateli UE. Ważnym jest, że ww. recepty dla dzieci, które nie posiadają dokumentu tożsamości, mogą być wystawione jeżeli możliwe jest wskazanie opiekuna, którego tożsamość można zweryfikować, a co za tym idzie, można potwierdzić jego prawo do świadczeń i refundacji.

W przypadku, gdy obywatel Ukrainy nie ma nadanego specjalnego numeru PESEL powinien otrzymać wydruk informacyjny („receptę papierową”) z **kodem kreskowym**, który pozwoli na odczytanie jego treści w aptece.

Realizacja recept dla obywateli ukraińskich odbywa się analogicznie jak w przypadku obywateli UE z prawem do świadczeń, z tym, że nie mają oni obowiązku posiadania karty EKUZ lub poświadczenia NFZ.

W Ośrodku realizujemy już świadczenia na rzecz obywateli Ukrainy uciekających przed wojną.

W imieniu Zespołu - Karolina Bobrowska
Zespół Ośrodka Zdrowia w Sieprawiu - tel. 12 274 60 30

Z prawem na ty

Słowo wstępu

Z uwagi na obecną sytuację związaną z wojną w Ukrainie oraz napływem mieszkańców Ukrainy do Polski, w tym również do naszej Gminy, niniejszy artykuł poświęcę w całości na przedstawienie ważnych aspektów związanych z pomocą **osobom uciekającym z Ukrainy**. Zarówno Unia Europejska jak i Polska przygotowały przepisy prawa

obowiązujące w tej kryzysowej sytuacji. Omówię je ogólnie, w formule pytań i odpowiedzi, z którymi spotykam się w mojej praktyce zawodowej w obecnej sytuacji.

Nowości w prawie - wydarzenia w Ukrainie - legalny pobyt, legalna praca, świadczenia i ulgi

A. Czy osoby uciekające z Ukrainy pozostają legalnie w Polsce, czy mogą uzyskać numer PESEL?

[legalny pobyt] Ustawa polska legalizuje pobyt obywateli ukraińskich w okresie **od dnia 24 lutego 2022 r. przez 18 miesięcy**. Zalicza się do nich także pobyt dzieci urodzonych w Polsce oraz obywateli ukraińskich posiadających Kartę Polaka. Dlatego też w tym czasie nie jest konieczne dodatkowe uzyskiwanie np. statusu uchodźcy albo legalizacji pobytu w inny sposób. Przepisy europejskie natomiast legalizują pobyt osób uciekających z Ukrainy na terytorium każdego państwa członkowskiego UE, niezależnie od miejsca przekroczenia granicy UE - dotyczy to również Polski.

[potwierdzenie wjazdu do Polski] W przypadku gdy wjazd obywatela Ukrainy do Polski nie został zarejestrowany podczas kontroli granicznej, możliwe jest złożenie wniosku w Straży Granicznej o rejestrację w terminie nie później niż **60 dni** od dnia wjazdu do Polski.

[PESEL] Obywatelom Ukrainy może zostać nadany numer PESEL, na ich wniosek złożony w dowolnym Urzędzie Gminy. W imieniu dzieci o nadanie numeru PESEL mogą wystąpić: jedno z rodziców, opiekun, kurator, opiekun tymczasowy lub osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem. Podczas składania wniosku o nadanie numeru PESEL zostaną odebrane odciski palców, za wyjątkiem dzieci do lat 12 oraz osób, od których nie można pobrać odcisków palców. Do wniosku należy dołączyć fotografię osoby, której wniosek dotyczy.

[co dalej? zezwolenie na pobyt czasowy] Możliwe jest złożenie wniosku przez obywatela Ukrainy celem uzyskania **zezwoleń na pobyt czasowy**. Może być ono udzielone jednorazowo na okres 3 lat, licząc od dnia wydania decyzji. Wniosek taki można złożyć **nie wcześniej niż po upływie 9 miesięcy od dnia wjazdu** do Polski, a nie później niż w okresie 18 miesięcy od dnia 24 lutego 2022r.

B. Czy osoby z Ukrainy mogą legalnie pracować?

Tak, obywatel Ukrainy może wykonywać pracę w okresie kiedy jego pobyt w Polsce jest legalny. Pracodawca, który zlecił wykonywanie pracy obywatelowi Ukrainy powinien w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiadomić o tym powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na swoją siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu. Powiadomienia należy dokonać za pośrednictwem platformy praca.gov.pl.

Ważnym jest również to, że w przypadku uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy przez obywatela Ukrainy, może on wykonywać pracę bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.

C. Czy osoby z Ukrainy mogą uzyskać status bezrobotnego?

Obywatel Ukrainy, który legalnie przebywa w Polsce może zarejestrować się oraz zostać uznany jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy, na zasadach praktycznie takich samych jak obywatele polscy.

D. Czy osoby z Ukrainy mogą otworzyć firmę?

Tak, obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą w Polsce na takich samych zasadach jak obywatele polscy, z tym że powinni oni uzyskać numer PESEL.

Ważne! Możliwe jest prowadzenie przez obywateli ukraińskich zarówno jednoosobowych działalności gospodarczych, jak i tworzenie spółek - cywilnych, czy prawa handlowego.

W przypadku gdy pobyt przedsiębiorcy - obywatela Ukrainy w Polsce przestanie być legalny, taki przedsiębiorca prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą podlega wykreśleniu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Powyższe nie dotyczy posiadania udziałów w spółkach.

E. Czy osoby z Ukrainy mogą uzyskiwać jakiegokolwiek świadczenia?

Tak, obywatele Ukrainy, których pobyt w Polsce uznaje się za legalny mają prawo do:

- świadczeń rodzinnych,
- świadczenia wychowawczego (tzw. 500+),
- świadczenia dobry start,
- rodzinnego kapitału opiekuńczego,
- dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna,

f. postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Świadczenia przyznaje się na wniosek. Elementem wniosku jest m. in. podanie numeru PESEL.

Możliwe jest również przyznanie pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych na zasadach takich jak przyznawane są one obywatelom polskim.

Obywatele Ukrainy uprawnieni są również do świadczeń medycznych bez ponoszenia dodatkowych opłat - *więcej informacji w artykule „Czy możemy nadal się szczepić przeciwko COVID? Czy osoby z Ukrainy mogą otrzymać świadczenia medyczne bez opłat?”*

F. Chcę pomóc - czy przysługuje mi jakieś świadczenie lub ulga z tego tytułu?

Tak, każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy może być przyznane na jego wniosek, świadczenie pieniężne z tego tytułu nie dłużej niż **za okres 60 dni**. Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Co więcej, możliwe jest odliczenie przekazanych darowizn od podatku (zarówno PIT, jak i CIT). Na bazie nowych przepisów, w przypadku przekazania darowizny w okresie od dnia 24 lutego 2022r. do dnia 31 grudnia 2022r. dla firm na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy mogą być one uznane za koszty uzyskania przychodów, jeżeli zostały przekazane m. in. organizacjom pozarządowym, jednostkom samorządu terytorialnego, oraz o ile koszty wytworzenia lub cena nabycia nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne. Firmy również mogą uznać za koszty uzyskania przychodów, koszty z tytułu nieodpłatnego świadczenia, którego celem jest przeciwdziałanie skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy, realizowanego w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na rzecz podmiotów wskazanych powyżej. Zatem obecnie darowizny są możliwe do odliczenia od podatku niezależnie od tego czy zostaną przekazane przez osoby fizyczne (na rzecz organizacji pozarządowych tj. zarówno organizacje pożytku publicznego (OPP), jak i niemające takiego statusu fundacje i

stowarzyszenia - na podstawie dotychczasowych przepisów prawa), czy przez firmy, o ile zostały zachowane warunki.

G. Czy mogę zaadoptować dziecko z Ukrainy?

W tym zakresie nie wprowadzono nowych przepisów prawa, zatem w takim przypadku, o ile to możliwe, konieczne jest przeprowadzenie standardowej procedury adopcji, zgodnie z polskimi przepisami prawa. Natomiast należy pamiętać, że przepisy polskiej ustawy wprowadziły instytucję opiekuna tymczasowego dla małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przebywają w Polsce bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Polsce. Opiekun ten reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad takim małoletnim i nad jego majątkiem. Opiekuna tymczasowego ustanawia sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce pobytu

małoletniego, kierując się dobrem dziecka, wybierając przede wszystkim osobę spośród krewnych dziecka. Dla kilku małoletnich można ustanowić jednego opiekuna tymczasowego, a dla rodzeństwa w miarę możliwości należy ustanowić tę samą osobę.

Odpowiedzi na pytania Czytelników - zaproszenie

W tym miejscu chciałabym odpowiadać na Państwa pytania - zatem zachęcam do ich zadawania, aby w następnym wydaniu Biuletynu mogła się tutaj znaleźć opowieść o prawie.

Karolina Bobrowska
Radca prawny,
partner w Bobrowska Janik Lawyers
Kancelaria Radców Prawnych sp.p.

Szkoła uczy i nie tylko

Przedszkolaki z Sieprawia

Pokaz mody - „Kosmiczne wariacje”

03.03.2022r. w naszym przedszkolu odbył się pokaz mody pt. „Kosmiczne wariacje”, inspirowany kosmosem, planetami oraz tematyką bajkową i filmową. Całe przedszkole począwszy od nauczycieli, poprzez panie pomoce oraz pozostałych pracowników przedszkola od ponad miesiąca pracowało, abyśmy mogli się spotkać i patrzeć na radość naszych najmłodszych, którzy z dumą prezentowali stroje i kosmiczne pojazdy. Na chwilę uciekając od niepewnej i trudnej dla nas wszystkich rzeczywistości przenieśliśmy się w magiczną, kosmiczną podróż. Dzieci przy muzyce Jeana - Michela Jarre odważnie i stanowczym krokiem chodziły po specjalnie na tą okazję przygotowanym, czerwonym dywanie. Prezentowały się nam planety, kosmonauci, królowe Słońca i Kosmosu, gwiazdni rycerze, pojazdy kosmiczne, a nawet ufoludki, ciesząc nasze oczy pomysłowością i różnorodnością materiałów z jakich zostały wykonane stroje. Ciekawymi dodatkami były nakrycia głowy, biżuteria czy buty z mopów. Pokaz ten był pokazem niezwyklej kreatywności nauczycieli oraz pań pomocy, a także świetną zabawą dla naszych podopiecznych.

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do tego, aby ten pokaz mógł się odbyć w takiej

scenerii, z takim oświetleniem, z takimi pysznościami i w takim towarzystwie. Pani Natalii Postrzech i Konradowi Sołtysowi za wypożyczenie lamp, które cudownie rozświetlały cały pokaz, Pani Annie Szczepanek, która pożyczyła do wystroju tak licznej ilości materiału, strażakom: Panu Marcinowi Mitanowi, Panu Zbigniewowi Sanowskiemu, Panu Zbigniewowi Grocholowi oraz Panu Józefowi Sudrowi, którzy pomogli w pracach wysokościowych podczas wieszania materiałów i zasłaniania okien dachowych. Panu Waławowi Bujasowi oraz jego dwóm pracownikom, a także Panu Grzegorzowi Żmudzkiemu, którzy współpracowali ze strażakami. Dziękujemy także Panu Pawłowi Sołtysowi za realizację nagrania całego widowiska oraz Panu Aleksandrowi Sudrowi, prowadzącemu transmisję on - line, a także Panom Dariuszowi i Krzysztofowi Filipowskim, na których pomoc zawsze możemy liczyć.

Cieszymy się, iż możemy dzielić się naszymi pomysłami z sieprawską społecznością i jesteśmy dumni z naszych małych podopiecznych, którzy cudownie zaprezentowali wszystkie kosmiczne pomysły.

/Iwona Szlachta/

Spotkanie z autorką książek dla dzieci - Ewą Stadtmüller

16 marca 2022r. w naszym przedszkolu odbyło się spotkanie autorskie z Panią Ewą Stadtmüller. Pani Ewa jest autorka ponad 100 książek. Są wśród nich zbiory opowiadań, bajki wiersze, zagadki, scenariusze teatralne oraz opracowania znanych baśni i legend.

Podczas spotkania przedszkolaki zapoznały się z twórczością Pani Ewy, która poprowadziła pogadankę na temat: „Jak powstaje książka?”. Opowiedziała o tym, skąd czerpie pomysły, gdzie szuka inspiracji do napisania kolejnej książki oraz o tym, iż wcale nie trzeba być dorosłym, aby napisać książkę. Dzieci dowiedziały się kto może być wydawcą oraz co robi grafik. Brały udział w konkursie znajomości wierszy Jana Brzechwy, w którym zdobyły nagrodę w postaci książki dla przedszkola oraz odpowiadały

na zagadki zadawane przez autorkę. Wysłuchały bajek o Jagódce oraz o Słoniczy baletnicy, poznały kukielki, pacynki i maskotki z „zaczarowanych worków” pisarki. Z pomocą Pani Ewy układały również krótkie wiersze.

Czas z autorką pięknych książek przeniósł nas do zaczarowanego świata wyobraźni i fantazji. Celem spotkania było kształtowanie kultury czytelnicznej, rozwijanie zainteresowań najmłodszych i szerzenie wśród nich nawyku sięgania po książki również autorstwa Pani Ewy Stadtmüller. Na zakończenie wszystkie dzieci otrzymały książeczkę autorstwa wraz ze specjalną dedykacją autorki.

/Iwona Szlachta/

Szkolny kalejdoskop, czyli przegląd wydarzeń ze Szkoły Podstawowej w Czechówce

Ostatnie miesiące zaskakiwały nas wielością i różnorodnością zdarzeń. Niczym w kalejdoskopie przeplatały się ze sobą trudy szkolnego życia, zdalnego nauczania, radość z zabaw, wyjazdów i ciekawych projektów.

Wokół świątecznych tradycji

7 grudnia do przedszkolaków i uczniów klas I- III przybył długo oczekiwany Święty Mikołaj. Uczniowie z wielką radością powitali gościa, recytowali dla niego wiersze oraz śpiewali piosenki. Mikołaj jak zwykle przyniósł prezenty wszystkim grzecznym dzieciom. Ten dzień będziemy długo wspominać z ogromną radością. Świętemu Mikołajowi serdecznie dziękujemy i zapraszamy go za rok.

Nieco inaczej mikołajki świętowali starsi uczniowie. Nie było paczek z prezentami, natomiast w zamian za to czwarto i siódmoklasiści udali się do kręgielni, gdzie mogli spróbować swoich sił w zbijaniu kręgli. Było dużo radości oraz śmiechu. Chętne osoby mogły również zagrać w piłkarzyki, bilard czy cymbergaja. Dobra zabawa przeplatana była smaczными przekąskami ochoczo degustowanymi przez młodzież. Wyjazd z pewnością należał do udanych. Ósmoklasiści wybrali się natomiast do kina na najnowsze „Spidermana”, a uczniowie klasy piątej postawili na losowanie i przygotowanie mikołajkowych upominków dla kolegów według własnego pomysłu.

Pieczenie pierniczek

Grudzień to okres przedświąteczny, który nierozdzielnie łączy się z pieczeniem pierniczek i ich zapachem. Uczniowie klasy I postanowili trochę tego magicznego, świątecznego zapachu wnieść do szkoły. W dniu 14 grudnia 2021 roku w szkole miało miejsce wielkie pieczenie świątecznych pierników przez pierwszaków. W miłej atmosferze uczniowie wycinali pierniki z foremek. Ta kulinarna zabawa zaowocowała również nawiązaniem koleżeńskich relacji między uczniami. Uczniowie z zajęć wychodzili bardzo zadowoleni, ponieważ mieli okazję nauczyć się w praktyce jeszcze przed Świętami Bożego Narodzenia piec pyszne pierniki. Po ostygnięciu pierniczek wszyscy uczniowie zabrali się za dekorowanie. Pomysłów na najpiękniej udekorowany piernik było tysiące - efekty pracy mogli zobaczyć i posmakować koledzy, rodzice oraz pracownicy szkoły.

Kiermasz świąteczny i klasowe spotkania wigilijne

Mimo, że czas pandemii dał się wszystkim we znaki, to nie wygrał on z siłą tradycji. Dzieci bardzo chętnie włączyły się w dekorowanie sal, ubieranie choinek. Przygotowały także wiele pięknych stroików i ozdób na kiermasz bożonarodzeniowy.

Tuż przed przerwą świąteczną odbyły się klasowe spotkania wigilijne. Wszyscy odświętnie ubrani zasiedli do stołów, na których pojawiły się tradycyjne potrawy. Były oczywiście życzenia i wspólne kołędowanie.

Z życia świetlicy szkolnej

Świetlica szkolna jest miejscem, w którym uczniowie naszej szkoły mogą miło, przyjemnie i pożytecznie spędzić czas po lekcjach. Wśród wielu różnorodnych form zajęć świetlicowych najbardziej lubianymi przez dzieci są zajęcia o charakterze plastyczno-technicznym oraz gra w piłkę nożną i tenisa stołowego. Poprzez uczestnictwo w różnorodnych formach zajęć mają okazję do rozwijania i odkrywania swoich zainteresowań.

W tym roku szkolnym nasza świetlica po raz drugi wzięła udział w realizacji międzynarodowego projektu edukacyjnego „Piękna Nasza Polska Cała”. Uczniowie wykonali trzy zadania:

„Kodeks Patrioty” - praca plastyczna grupowa.
„Folk-projekt” - zaprojektowanie ektorby patriotycznej. M., „Moja miejscowość w wierszu i w piosence” - ułożenie wiersza o swojej miejscowości z wykorzystaniem słownictwa z gwary regionalnej.

Czechówka kolebką dobrego wychowania

**Jak dobrze, że urodziliśmy się na sieprawskiej ziemi,
bo jesteśmy twardzi i nic tego nie zmieni.**

**W kołyskach byliśmy kolebani,
w szaflikach kapani,
rajtki często umoczone,
portki wieczne ubrudzone.
zamiast bawić się w piaskownicy,
kazali nam wrzucać węgiel do piwnicy.
Dzięki temu dzisiaj nie jesteśmy ciuścokami,
ani chyrløkami**

**Choć we wsi jest dużo domów,
nie ma w nich ancymonów,
bo, gdy rodzic widzi, że ktoś huncwotuje
to od razu robotę mu znajduje.
„Jak Ci się nudzi, to weź grabie i do roboty,
a zaraz przejdą Ci te głupoty!”
Rodzic nie prosi, ino roz mówi
i żadne dziecko mu nie odmówi.
Szacunek dla starszych musi być,
aby w dorosłości dobrze żyć!
Nam dzieciom z Czechówki
zawsze wbijali do główki...
że nie wolno bałaganić,
że nie wolno cyganić,
że gościńcem trzeba iść spokojnie,
że na składkę trzeba dawać hojnie,
że każdy padół musi być obrobiony,
że każdy chłopok musi być na krótko ostrzyżony
że każdy farfocel należy strzepnąć z ubrania,
że ,gdy dziecko płacze, trzeba dać mu cumel do cycania,
że należy zjeść wszystko, nawet najmniejszy kawalek
głowizny,
bo nie uznaje się tutaj dziadowizny.
Nie można tu odstawiać chały,
dom musi błyszczeć od podłogi, aż do powały
Tragacem trzeba zwieźć z pola badyle
roboty jest ciągle u nas po tyle!**

Zorganizowana została także zbiórka kasztanów i żołędzi. Uczniowie przebywający na świetlicy mogli zbierać żołędzie pod dębami na terenie szkoły, jak również dostarczyć te zebrane w własnych podwórek. Uczniowie wykazali się dużą determinacją i zaangażowaniem w zbiórkę pokarmu dla zwierząt.

Nasze zbiory zostały przekazane zaprzyjaźnionemu myśliwemu z Koła Łowieckiego „Głuszc”. W ramach podziękowania dzieci otrzymały owoce i słodczyce.

Jak co roku nasi podopieczni wzięli udział w Konkursie Szopek Bożonarodzeniowych Tradycyjnych i Krakowskich. Uczniowie klasy II wraz z wychowawczynią Marią Durek, a także dzieci z świetlicy szkolnej pod opieką pani Barbary Kalisz, wykonały konkursowe szopki, które zakwalifikowały się do finału. Spośród 168 szopek, szopki z naszej szkoły zdobyły dwie nagrody grupowe (klasa 2 zdobyła II miejsce, świetlica uzyskała miejsce III) i dwie indywidualne (Dorota Trojańska II miejsce, Natalia Góra - wyróżnienie).

Gratulujemy!

Najmłodszy wzorem aktywności Dzień Pizzy w klasie I

29 października w klasie I świętowała Dzień Pizzy. Uczniowie dowiedzieli się, że najpopularniejszym rodzajem smakołyku jest margherita, która swoją nazwę zawdzięcza królowej Włoch - Marghericie Sabaudzkiej. W 1889 roku podczas wizyty w Neapolu miała ona zasmakować pierwszej współczesnej pizzy, przygotowanej na jej cześć przez miejscowego piekarza. Do swego przysmaku użył on 3 składników: pomidorów (czerwień), sera mozzarella (biel) i bazylii (zieleń). Składniki te reprezentowały barwy narodowe Włoch. Po krótkiej prelekcji dzięki uprzejmości restauracji Ostaria uczniowie mogli spróbować najlepszej włoskiej pizzy na świecie. Dziękujemy!

Zajęcia z robotyki w klasach I-III

3 grudnia 2021r. w klasach I-III odbyły się zajęcia z zakresu programowania i robotyki. To przede wszystkim kreatywna zabawa, która uczy logicznego myślenia, a ponadto pokazuje zależności między poszczególnymi działaniami. Zajęcia z robotyki uczą cierpliwości oraz wytrwałości, a przy tym są mocno angażujące. To dobry i sprawdzony sposób na nudę, który niesie za sobą walory edukacyjne. Zajęcia te przyniosły dzieciom wiele radości.

Gminny Konkurs Plastyczny

Moja piękna mała Ojczyzna-album malowniczej Gminy Siepraw

Tuż przed świętami rozstrzygnięto także Gminny Konkurs Plastyczny „Moja piękna mała Ojczyzna-album malowniczej Gminy Siepraw” zorganizowany przez nauczycieli klas I-III Szkoły Podstawowej w Czechówce.

Na konkurs wpłynęły albumy przedstawiające najpiękniejsze i najciekawsze zakątki Gminy Siepraw. Prace dzieci zachwycały kreatywnością i różnorodnością. Komisja w składzie: Sylwia Patkaniowska, Katarzyna Listwan, Anna Kowalczyk po zapoznaniu się z pracami, przeanalizowaniu

regulaminu i ustaleniu kryteriów oceny pracy, postanowiła przyznać następujące miejsca:

I miejsce: Nikola Matoga kl. II b Siepraw, Julia Płoskonka kl. I Czechówka

II miejsce: Patrycja Flaga kl. II Czechówka

III miejsce: Mateusz Baran kl. I Czechówka

Wyróżnienia: Aleksander Świgost kl. II b Siepraw, Bartłomiej Kaczmarek kl. II b Siepraw, Antonina Majewska kl. II b Siepraw, Wiktoria Suder kl. I Czechówka, Maja Hebda kl. I Czechówka

Serdecznie gratulujemy!

Kreatywnie w klasie II

Lekcje kreatywności mogą wydawać się dużym wyzwaniem, ale uczniowie klasy drugiej lubią takie wyzwania. Okazje do rozbudzania twórczej aktywności dzieci zdarzają się tu często. Ostatnio dzieci miały okazję pracować w grupach nad projektowaniem i wykonaniem autorskich gier dydaktycznych. Uczniowie mogli wykazać się pomysłowością i wyobraźnią również przy tworzeniu ciekawych komiksów. Piękne prace plastyczne, które zdobiją szkolny korytarz, przykuwają wzrok każdego przechodzącego.

Wnuczek, wnuczka edukuje - babcia, dziadek się stosuje!

W ramach tej akcji uczniowie klasy II przygotowali dla swoich ukochanych dziadków laurki z okazji Dnia Babci i Dziadka. Kartki były wyjątkowe, ponieważ pełniły podwójną funkcję: oprócz życzeń zawierały treści informacyjno - profilaktyczne. Kartki edukacyjne zostały przekazane naszym uczniom przez policjantów. Zwracały uwagę na zagrożenia, na które często narażone są osoby starsze, ponieważ często padają oni ofiarami oszustw metodami „na wnuczka”, czy „na policjanta”. Akcja miała na celu przypomnienie seniorom, jak uchronić się przed czyhającymi na nich oszustami.

Wieczorek filmowy

W piątek 11 lutego, w naszej szkole odbył się po raz kolejny wieczorek filmowy, połączony z obchodami Dnia Pizzy. Uczniowie klas I - III, wraz z wychowawczyniami mieli okazję spotkać się w swoich szkolnych salach, aby wspólnie spędzić wolny czas. Dzieci obejrzały wybrane wcześniej filmy, wykorzystując do tego celu tablice interaktywne. Pierwszoklasiści wybrali animację pt. „Mała Wielka Stopa”, uczniowie klasy drugiej zdecydowali się na obejrzenie najnowszej wersji kinowej filmu pt. „Smerfy”, a klasa trzecia „Rodziny Adamsów”.

Na zakończenie spotkania, wszyscy uczestniczyli w uczcie, na której zaserwowano pyszną pizzę, a potem próbowali sił w karaoke. Był to też czas żartów i dobrej zabawy. Tego typu spotkania są okazją do integracji zespołów klasowych. Pokazują, że szkoła nie musi zawsze kojarzyć się z obowiązkami. Zachęcają również dzieci do podejmowania różnych aktywności w wolnym czasie, w tym do kontaktów z rówieśnikami.

Warsztaty mydlarskie

Także w lutym w naszym przedszkolu odbyły się warsztaty mydlarskie, podczas których dzieci wykonały glicerynowe mydełka. Przedszkolaki mogły zaobserwować jak wygląda gliceryna w formie stałej i ciekłej a także uczestniczyć w procesie powstawania mydła.

Dzieci wspólnie wybrały barwniki oraz zapachy mydełek. Powstały piękne, kolorowe, pachnące kosmetyki, które dzieci przyozdobiły suszonymi kwiatami

Ciekawa lekcja historii

W ostatnim czasie przedszkolaki i uczniowie klas I-III udali się z wizytą do Muzeum Narodowego w Myślenicach. Mieli okazję zwiedzić Muzeum, a także uczestniczyć w ciekawej lekcji historii "Dwór i otoczenie". Dzieci z zainteresowaniem słuchały opowieści na temat życia ludzi w dawnych czasach, z zaangażowaniem podejmowały ciekawe zadania, w ramach zajęć. Wycieczka dostarczyła uczestnikom wielu pozytywnych wrażeń.

Chętnie i dużo czytamy, wielką wyobraźnię mamy!

Tak brzmi hasło przewodnie tegorocznej akcji czytania naszym przedszkolakom. Jak wiadomo czytanie inspiruje, rozwija wyobraźnię, poprawia pamięć, usprawnia koncentrację uwagi, poszerza słownictwo, a także kształtuje osobowość młodego człowieka. Poczytajmy naszym dzieciom! Wszystkie chętne osoby zapraszamy do naszej szkoły! Prosimy o zabranie książki i dobrego humoru sprawy, aby na twarzach dzieci pojawił się uśmiech. Do zobaczenia!

Bale, bale w karnawale!

Koniec karnawału obfitował w bale. 23 lutego przedszkole zamieniło się w kolorową krainę pełną wróżek, księżniczek, bajkowych postaci, dzikich zwierząt, a także super bohaterów. Każdy strój można było zaprezentować podczas „Karnawałowego pokazu mody”, na koniec którego wybrano Królową i Króla balu. Nie zabrakło wesołych zabaw i tańców przy muzyce.

Nieco wcześniej, oczywiście z zachowaniem zasad bezpieczeństwa sanitarnego, bawiły się dzieci starsze. Tego dnia klasy lekcyjne I-III stawały się w prawdziwych salami balowymi.

Pomysłowe kostiumy, świetna muzyka i pyszny poczęstunek gwarantowały doskonałą zabawę.

Sportowe zmagania Gminne zawody w piłce koszykowej

Szkoła Podstawowa w Czechówce była organizatorem Mistrzostw Gminy Siepraw w Piłce Koszykowej Chłopców i Dziewcząt, zarówno w kategorii młodszej jak i starszej.

Grupa starsza rozegrała swoje zawody w dniu 30.11.2021 r. Do turnieju przystąpiły wszystkie szkoły z gminy Siepraw. Mecze były rozgrywane systemem „każdy z każdym”, na przemian dziewczęta i chłopcy. Każdy mecz różnił się niewielką ilością zdobytych koszy, co świadczy o

wyrównanym poziomie zawodów. W kategorii dziewcząt I miejsce zajęły dziewczęta z Łyczanki, a w kategorii chłopców, przedstawiciele szkoły w Sieprawiu, tocząc w finale bój o I miejsce ze szkołą w Czechówce.

Zawody grupy młodszej odbyły się 03.12.2021 r. Do turnieju przystąpiły także wszystkie drużyny. System rozgrywek był taki sam jak w grupie starszej. W kategorii chłopców najlepsi w gminie okazali się uczniowie z Zakliczyna, pokonując wszystkie inne drużyny. Natomiast w kategorii dziewcząt tyle samo wygranych miały dziewczyny z Zakliczyna i Czechówki. Ostatecznie w ciężkim boju po zwycięstwo sięgnęły uczennice ze SP w Zakliczynie, wygrywając 2 koszami z uczennicami z Czechówki.

Wszystkim reprezentantom należą się ogromne gratulacje za wolę walki i grę fair - play.

Półfinały wojewódzkie w Indywidualnym Tenisie Stołowym Dziewcząt

Dzień po zawodach drużynowych, czyli 12.01.2022 r. odbyły się Zawody Indywidualne w Tenisie Stołowym.

Naszą szkołę reprezentowały te same uczennice, co na zawodach drużynowych, czyli Patrycja Rospond i Amelia Paździerkiewicz, dlatego dziewczyny były już mocno zmęczone nie tylko fizycznie, ale i psychicznie. Każdy mecz to nie tylko zmaganie z umiejętnościami przeciwniczki, lecz także ogromna koncentracja i stres.

Podobnie jak na zawodach drużynowych do półfinałów wojewódzkich przystąpiło po 6 zawodniczek z 4 powiatów. Turniej odbywał się systemem rosyjskim, tzn. do dwóch przegranych. Dziewczyny pokazały się z bardzo dobrej strony. Amelia walczyła dzielnie i do końca, ostatecznie zajęła 12 miejsce. Patrycja natomiast miała pecha w losowaniu i na początku trafiła na najlepszą zawodniczkę turnieju, która należy do polskiej czołówki w tenisie stołowym. To przesunęło ją na drugą stronę tabeli i znacznie wydłużyło drogę do najlepszej „szóstki” turnieju zapewniającej awans. Ostatecznie Patrycja zajęła V miejsce, co dało jej awans do najwyższego etapu szkolnych zawodów sportowych, które odbędą się w kwietniu 2022 r. w Nowym Targu.

Zarówno zawody drużynowe jak i indywidualne okazały się dla nas szczęśliwe, ponieważ Patrycja awansowała w zawodach indywidualnych a Patrycja i Amelia w drużynówce do najwyższego etapu zawodów sportowych, co jest dla naszej szkoły ogromnym wyróżnieniem i sukcesem.

Patron zobowiązuje

Kierując się słowami swojego patrona Świętego Brata Alberta „Powinno się być dobrym jak chleb”, Szkoła Podstawowa w Czechówce stara się wpajać uczniom wartości takie jak szacunek do każdego człowieka i otwartość na potrzeby innych.

W listopadzie 2021 roku ogłoszono zbiórkę ciepłej odzieży dla osób bezdomnych. Odzew uczniów, rodziców i nauczycieli był ogromny. Udało się zebrać dużo ciepłych bluz, kurtek, swetrów, czapek, szalików i innych rzeczy niezbędnych do przetrwania zimy. Do akcji dołączył również Urząd Gminy Siepraw, który udostępnił samochód dostawczy do przewiezienia zebranych rzeczy do

Przytuliska dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzonego przez Zgromadzenie Braci Albertynów w Krakowie przy ul. Skawińskiej 6.

W lutym bieżącego roku wszystkimi wstrząsnęła wiadomość o inwazji Rosji na Ukrainę. Już w drugim dniu wojny na Ukrainie ogłoszono w szkole zbiórkę rzeczy dla uchodźców pod hasłem „Solidarni z Ukrainą”. Społeczność szkolna poruszona dramatem naszych wschodnich sąsiadów zebrała ogromną ilość darów. Pierwszą partię zgromadzonych rzeczy przekazano do magazynu znajdującego się przy Domu Pielgrzyma w Grabiu. Drugą część przekazano do OSP Czechówka, dołączając w ten sposób do zbiórki prowadzonej na terenie gminy. Ogromny odzew na

ogłoszoną akcję pokazuje jakie pokłady dobroci tkwią w sercach ludzi i jak potrafią jednoczyć się oni w obliczu tragedii.

Serdeczne podziękowania dla wszystkich darczyńców oraz dla pani Kingi Grońskiej, która koordynowała zbiórki w szkole.

/Zespół nauczycieli: Justyna Bielawska-Ptak, Maria Durek, Anna Matoga, Barbara Kalisz, Anna Radzik, Lilianna Suder, Justyna Ślusarczyk, Małgorzata Święch/

Z życia szkoły w Zakliczynie

Wicemistrzostwo Polski dla uczniów z Zakliczyna w sepek takraw na śniegu!

ULKS „Zaklik” Zakliczyn w sezonie 2021 grał w lidze sepek takraw. Nasi chłopcy: Igor Matoga, Szymon Płoszaj, Gabriel Burkat, Jakub Rybka, Oskar Kapuściński byli najmłodszymi uczestnikami rozgrywek. Chłopcy są z rocznika 2008 i 2009. Wszystkie mecze rozgrywali z dorosłymi przeciwnikami. Wyniki zatem też nie były imponujące.

W lutym tego roku rozegrano w Białce Tatrzańskiej II Mistrzostwa Polski na śniegu w sepek takraw i tu nasi zawodnicy zaskoczyli wszystkich zajmując II miejsce w Polsce, przegrywając tylko z „Rysami” Białka Tatrzańska 1:2 w setach. Rysy-Zakliczyn (21:10)(19:21)(15:2).

Po tak dobrym występie naszych młodych zawodników liczymy w tym sezonie na dobre występy i dalsze sukcesy w tej nowej dyscyplinie sportu.

/Wiktor Piwowarski/

„Misie lubią dzieci, dzieci lubią Misie”

Pani Misiowa i Pan Miś
Kiedy święto swoje mieli,
O tym co naprawdę ważne
Wszystkim dzieciom przypomnieli.
Zatańczyli, zaśpiewali,
Piątki dzieciom przybijali,
Były tańce i zabawy
i konkursy- ważne sprawy.
Czytaliśmy też bajeczki
Mięciutkie, jak poduszcзки
Było mnóstwo przytulania
W trakcie naszego spotkania.
Piątka, skłony, w górę skok!
Do zobaczenia za rok!

Święto Pluszowego Misia połączone z andrzejkową zabawą było wyjątkowo pluszowe. 25 listopada Przedszkole w Zakliczynie odwiedził sam Pan Miś i Pani Misiowa. Pluszowi przyjaciele przywitani się z dziećmi, zatańczyli ze wszystkimi i rozmawiali o tym, co ważne i wartościowe. O tym, że warto być wrażliwym, dbać o przyjaciół, pomagać sobie wzajemnie i dzielić się miłością i szacunkiem nie tylko do ludzi, ale także do zabawek.

Na koniec pluszowej wizyty były oczywiście

przytulaski. Chyba każdy marzył o tym, aby przytulić się do prawdziwego pluszowego misia. Jak widać w Zakliczynie marzenia się spełniają.

/Ewa Jania/

„Tup, tup, tuptamy z Panem Miłozem”

8 grudnia w naszym przedszkolu gościliśmy Pana Miłozę we własnej osobie! Dziecięce zaskoczenie, radość, śmiech, zabawa, wiele emocji i cudowna muzyka - to wszystko wypełniło tego dnia przedszkolne mury. Muzykę słyszeć było wszędzie. Dziecięcy śmiech również.

Pan Miłoz Konarski jest znanym multiinstrumentalistą, kompozytorem i aranżerem. Komponuje i wykonuje muzykę do spektakli teatralnych, dyryguje orkiestrą, nagrywa dla radia i telewizji, a od 2017 roku wydaje płyty z muzyką dla dzieci oraz prowadzi zajęcia umuzykalniające (rytmiczne) w żłobkach i przedszkolach. Publikacje Pana Miłozę towarzyszą nam w przedszkolu każdego dnia.

Zabawy na każdą porę roku dostosowane do wieku i możliwości dzieci, przepełnione dobrą zabawą, humorem i zdrowymi wygłupami, które z całą pewnością pozostaną pięknym przedszkolnym wspomnieniem. Na termin spotkania czekaliśmy bardzo długo, ale było warto i liczymy na to, że spotkanie z Panem Miłozem wkrótce powtórzymy.

/Ewa Jania/

"Wejźdź pośród ludzi z sercem na dłoni. Ono, jak tarcza będzie Cię chronić..."

Tymi słowami, 15 stycznia rozpoczęliśmy spotkanie jasełkowe połączone z akcją charytatywną pt. "Anioły Dobroci" dla Jakuba Starzaka. W rolach głównych wystąpiły 5-6 latki pod czujnym okiem wychowawców. Grupy młodsze wzbogaciły całe wydarzenie tańcząc i śpiewając. Najmłodsza grupa powitała gości "z sercem na dłoni", a czterolatki wytańczyły prawdziwą walkę dobra ze złem. Walkę o nasz świat.

Nasze starsze przedszkolaki udowodniły dzisiaj, że są wspaniałymi aktorami. Przypomniały nam, że przyszłość świata leży w naszych rękach. Wystarczy tylko nieść go w dobrą stronę. Wystarczy tylko kropelka dobra, by skruszyć zło, odrobina wiary, by roztopić lód, a żeby pomagać wystarczy tylko... chcieć. Zebraliśmy dzisiaj 2427 zł. Pieniążki przekazane zostaną na leczenie i rehabilitację Kuby Starzaka. Dzisiaj mimo trudnych i niepewnych czasów z ogromnym wsparciem rodziców naszych przedszkolaków - w naszej sali znalazło się całe grono Aniołów Dobroci. To nie tylko figurki i obrazy przeznaczone na sprzedaż. Anioły Dobroci widać dzisiaj było na scenie, przed sceną i na widowni. Aniołem dobroci został dzisiaj każdy z nas.

Serdecznie dziękujemy wszystkim gościom za obecność i poświęcony czas. To dzięki Wam mogliśmy dzisiaj spotkać się razem i nieść pomoc tam, gdzie jej potrzeba.

Dziękujemy przedstawicielom Gminy Siepraw: Wójtowi Gminy - Panu Tadeuszowi Pitali, Pani Edycie Żądło oraz Pani Annie Smyczek - Dyrektor SP w Łyczance.

Szczególne podziękowania kierujemy w stronę dzieci. Za wysiłek włożony w długotrwałe przygotowania, za zaangażowanie w swoje role i cudowny występ. Dziękujemy także rodzicom - za obecność, współdziałanie i pomoc w przygotowaniu i przebiegu całego wydarzenia.

Mamy nadzieję spotkać się z Państwem także za rok - to już tradycja naszego przedszkola. Nieść nadzieję i pomoc tam, gdzie jej brakuje.

Z sercem na dłoni - DZIĘKUJEMY!

/Ewa Jania/

„Karnawałowy wąż do przodu idzie wciąż...”

Tymi słowami, 14 lutego rozpoczęła się w przedszkolu zabawa karnawałowa. Tego dnia po korytarzu naszego przedszkola przeszła prawdziwa parada bajek.

Można było zobaczyć różnych bohaterów bajek, których wygląd był tak rzeczywisty, że ciężko było odgadnąć kto kryje się pod przebraniem.

Na dzieci czekało mnóstwo atrakcji: owocowy poczęstunek, konkursy, przechodzenie pod liną, wyzwania gimnastyczne, tańce na gazecie, zabawy z wykorzystaniem wstążki, zabawy z balonami, sesje zdjęciowe, zagadki i całkowita nowość - zamykanie w bańce mydlanej! Było kolorowo i bajecznie! Bardzo dziękujemy wszystkim za wsparcie w organizacji balu, Pani Wioli za możliwość skorzystania z nowej atrakcji i przedszkolakom za wspaniałą zabawę!

Ram, pam, pam - tak wesoło było nam!

/Ewa Jania/

„Projekt EMOCJA”

W roku szkolnym 2021/2022 klasa 6 ze Szkoły Podstawowej w Zakliczynie bierze udział w międzynarodowym projekcie „EMOCJA” prowadzonym przez nauczyciela wspomagającego - panią Agnieszkę Rolkę. Projekt obejmuje pięć modułów do zrealizowania w ciągu roku szkolnego obejmujących rozmowę o uniwersalnych wartościach. Głównym założeniem projektu jest pokazanie

uczniom, że emocje i ich wyrażanie, a także nauka języka emocji są bardzo ważne, gdyż nie tylko pozwala nam to zrozumieć samych siebie, ale i drugą osobę. Udział w projekcie ma również na celu rozbudzanie wiary w siebie oraz własne możliwości, aktywizację dzieci na zrozumienie innych, a także wychowanie do wartości takich jak wyrozumiałość, szacunek i wrażliwość. Podczas trwania projektu, klasa 6 wzięła udział w dodatkowej akcji- „Kartki z iskierkami emocji”. Założycielka projektu „EMOCJA”- Pani Marzena Dziadkowiec, przydzieliła im do wymiany klasę z innej miejscowości. Wymienili się świątecznymi kartkami z klasą 6 ze Szkoły Podstawowej w Głogowie. Uczniowie oprócz laurów wysłali nowym kolegom grupowego e-maila oraz swoje zdjęcia i zgodnie stwierdzili, że chcieliby powtórzyć akcję przed Świątami Wielkanocnymi.

/Agnieszka Rolka/

Pomoc dla dzieci z Ukrainy

„Nadzieja przychodzi do człowieka wraz z drugim człowiekiem...” Dante Alighieri

W ostatnim czasie dotarła do nas niewiarygodnie smutna wiadomość o napaści zbrojnej Rosji na Ukrainę. Niedowierzanie, strach i przerażenie odczuł chyba każdy z nas widząc obrazy ukazujące bombardowane miasta i uciekających przed śmiercią ludzi. Duża część z nich znalazła schronienie w naszym kraju, w naszych miejscowościach. Hotel Dobczyce na Jałowcowej Górze również przyjął pod swój dach uchodźców, zmuszonych do ucieczki ze swojej ojczyzny. Odruchem serca nasz szkolny wolontariat zorganizował akcję pomocy, w której zachęcał uczniów i rodziców do przynoszenia wszelkich przyborów plastycznych i piśmienniczych, bloków, puzzli oraz gier planszowych dla dzieci tam przebywających. Uczniowie naszej szkoły wraz z oddziałami przedszkolnymi spisali się na medal. Po zakończeniu akcji zebrane dary zostały przekazane do Hotelu Dobczyce oraz do Szkoły w Sieprawiu, gdzie również przebywają uchodźcy. Empatia oraz chęć niesienia pomocy przez naszych wychowanków kolejny raz uświadomiła nam, jak bardzo społeczeństwo potrafi się zjednoczyć w tak niewyobrażalnych tragediach. Dzięki naszej pomocy chociaż przez chwilę na twarzach dzieci zagościł uśmiech. Nasi uczniowie wykazali się wielkim sercem, chęcią pomocy drugiej osobie oraz hojnością. Warto pomagać! Bardzo dziękujemy wszystkim, którzy zaangażowali się w akcję, bo „Najpiękniejsze jest to, co możesz dać innym za darmo: Miłość, Ciepło, Dobroć, Życzliwość, Szacunek i Piękną Przyjaźń”.

/Agnieszka Rolka/

Wolontariat

Od wielu lat uczniowie ze szkół Gminy Siepraw, kiedyś Gimnazjum, dziś Szkół Podstawowych, uczą się nie tylko przedmiotów ogólnokształcących, ale i umiejętności społecznych. Różnorodne działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych czy też będących w potrzebie służą także uwrażliwieniu młodych ludzi na obecność i potrzeby drugiego człowieka. W bieżącym roku szkolnym udało się zorganizować

różnorodne działania pomocowe i co ważne, są one podejmowane przez uczniów wszystkich szkół podstawowych z terenu naszej Gminy.

Zaczęliśmy już tradycyjnie we wrześniu od udziału w pikniku „Siepraw bez barier”. W październiku wspieraliśmy Turystyczną Podkowę w trakcie Festiwalu Smaków. Ponadto dzięki pomysłowi Pani Doroty Bąk uczniowie z pomocą rodziców i nauczycieli przygotowali ponad 100 słoiczek z jesiennymi słodkimi przetworami. Każdy słoiczek został ozdobiony i zaadresowany imiennie przez ucznia do konkretnego mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Krakowie przy ulicy Kluzeka, z którymi przyjaźnimy się już kilkanaście lat.

Uczniowie z Sieprawia odbyli wspólną wycieczkę z tymi właśnie mieszkańcami do Częstochowy. Natomiast uczniowie z Zakliczyna wzięli udział wraz z członkami Klubu 50+ z Gminy Siepraw we wspólnej zabawie andrzejkowej organizowanej przez wspomniany Dom Pomocy.

W listopadzie także uczniowie uczestniczyli w kwestach na cmentarzu w Sieprawiu i w Zakliczynie. Pomagali w trakcie kiermaszu zniczy w Zakliczynie organizowanego przez Radę Rodziców.

W grudniu udało się przygotować w Szkole w Zakliczynie i przekazać z pomocą Pani Doroty Kowalewskiej świąteczne pierniki dla wszystkich pensjonariuszy „naszego” Domu Pomocy.

W styczniu pod zarządem Pani Kingi Grońskiej ze Szkoły w Czechówce po raz kolejny wolontariusze ze wszystkich szkół kwestowali w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy gromadząc się w sztabach: w szkole w Sieprawiu i w szkole w Zakliczynie.

Mimo ograniczeń związanych z pandemią działań nie brakowało i mamy nadzieję, że w kolejnych miesiącach nadal będziemy służyć pomocą potrzebującym. A za wszystkie podjęte działania dziękuję uczniom, rodzicom, nauczycielom i wszystkim ludziom dobrej woli.

/Bożena Głąb/

Laureat Powiatowych Zawodów Matematycznych - Joanna Matys

Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. A. Średniawskiego w Myślenicach zorganizował zawody matematyczne dla uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu myślenickiego. W tym roku szkolnym miały one miejsce po raz osiemnasty. Ich pomysłodawcą jest dyrektor Zespołu Jerzy Cachel. Uczestniczyło w nich ponad 100 uczniów. Patronat nad tym wydarzeniem objął Starosta Powiatu Myślenickiego i to właśnie tam 2 grudnia 2021 r. odbyło się rozdanie nagród dla dziesięciu najlepszych uczniów.

Zawody składają się z dwóch części: zadań zamkniętych i zadań otwartych. Z gminy Siepraw wzięło udział w zawodach troje uczniów: 1 ze szkoły w Sieprawiu i 2 uczniów ze szkoły w Zakliczynie.

Do grona laureatów zaliczyła się Joanna Matys, uczennica klasy 8B Szkoły Podstawowej w Zakliczynie. Zajęła ona 5 miejsce. Serdecznie gratulujemy sukcesu. Zawody znajdują się w wykazie zawodów wiedzy Małopolskiego Kuratora Oświaty i mogą być wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej.

/Bożena Głąb/

Odkrywamy nieznane karty naszej historii

Sieprawskie epizody z roku 1846

Tragiczne wydarzenia jakie miały miejsce w Galicji w 1846 roku odchodzą coraz bardziej w niepamięć. Są one również z pełną świadomością wypierane ze zbiorowej pamięci historycznej. Wydarzenia te nie są bowiem powodem do chluby. O ile jeszcze nieudaną próbę powstania przeciwko zaborcy można w jakiś sposób upamiętniać, to inspirowane przez zaborcę rozruchy chłopskie określane mianem „rabacji galicyjskiej”, które skutkowały bratobójczymi walkami, okrutnymi mordami i rabunkami, jakie wówczas miały miejsce, wspominane są bardzo niechętnie. Znikają również materialne pamiątki tamtych smutnych wydarzeń. Tym bardziej więc warto wspomnieć osoby i epizody dotyczące tamtych „krwawych zapustów” jakie były związane z naszą miejscowością.

Tragiczną ofiarą rabacji galicyjskiej był Piotr Skarbek Białobrzeski. Był on synem właściciela Sieprawia i Kawęcin Pawła Skarbka Białobrzeskiego. Urodził się 1 sierpnia 1783 roku i przez większą część swego dorosłego życia był żołnierzem. Swoją służbę wojskową zaczął w armii austriackiej, ale po utworzeniu namiastki Państwa Polskiego jaką było Księstwo Warszawskie, Piotr Białobrzeski wziął dymisję z armii zaborczej i 10 listopada 1806 roku rozpoczął służbę dla Polski w wojsku Księstwa Warszawskiego. Początkowo służył jako podporucznik w pierwszym pułku huzarów generała Józefa Kalinowskiego. W 1808 roku został przeniesiony do służby w westfalskiej artylerii konnej, ale już 11 kwietnia 1809 roku powrócił do służby w pierwszym pułku strzelców konnych Księstwa Warszawskiego. Pierwszego września 1809 roku został awansowany na stopień porucznika, a 3 czerwca 1812 roku uzyskał stopień kapitana. Jako kapitan służył w trzecim pułku szwoleżerów gwardii, a następnie w pierwszym pułku szwoleżerów gwardii (Pododdziały właśnie tego elitarnego pułku wślawiły się zdobyciem w dniu 30 listopada 1808 roku przełęczą Somosierra w Hiszpanii). Brał udział w kampaniach wojennych w latach 1806-1807, wojnie z Austrią w 1809 roku oraz wyprawie Napoleona na Rosję w 1812 roku. W 1813 roku za bohaterską postawę w bitwie pod Dreznem (26-27 sierpnia 1813 roku) został odznaczony francuskim Orderem Legii Honorowej, czyli najwyższym odznaczeniem przyznawanym przez Państwo Francuskie. Po klęsce Napoleona Piotr Białobrzeski podjął służbę w armii Królestwa Polskiego. Początkowo był przykomenderowany do drugiego pułku strzelców konnych, następnie do czwartego pułku ułanów, a od 1822 roku służył w trzecim pułku strzelców konnych. W 1830 roku jako major walczył w powstaniu listopadowym. Po zakończeniu kariery wojskowej Piotr Skarbek Białobrzeski prowadził typowe życie ziemianina. W roku 1846 był dzierżawcą wsi Jastrzębia koło Ciężkowic. Tam też zastały go tragiczne wydarzenia wystąpień chłopskich. Kiedy w lutym 1846 roku podjęte zostały próby wywołania powstania przeciw austriackiemu zaborcy, działania powstańców zostały sparaliżowane przez inspirowane przez władze austriackie wystąpienia chłopskie. Gromady chłopskie rozbrajały oddziały powstańców, dokonywały napadów na dwory. Taki też smutny los był udziałem dworu w Jastrzębiej. Na zaproszenie Piotra

Białobrzeskiego schronił się w nim Julian Niemyski, jeden z przywódców zakończonej niepowodzeniem wyprawy powstańców na Tarnów. W dniu 21 lutego 1846 roku dwór został zaatakowany przez gromadę chłopską. W wyniku ataku pułkownik Białobrzeski został zabity. Juliana Niemyskiego uwięziono, ciężko pobito, a nazajutrz zamordowano. W wydarzeniach tych śmierć ponieśli również Jan Kanty Wodziński oraz Jan Wójcicki.

Piotr Skarbek Białobrzeski wraz z innymi ofiarami krwawych rozruchów został pochowany na cmentarzu parafialnym w Jastrzębiej. Na jego grobie został wzniesiony kamienny pomnik, który w szczątkowej postaci zachował się do dziś. Ma on formę postumentu z piaskowca, osadzonego na trójstopniowej, kamienno-betonowej podstawie. Na frontowej ścianie postumentu umieszczona jest współczesna tabliczka z napisem: „Ś. P. JAN WÓJCICKI, JAN KANTY WODZIŃSKI, PIOTR SKARBK-BIAŁOBRZESKI, JULIAN NIEMYSKI Zamordowani przez włościan w Jastrzębiej w dniach 21/22 lutego 1846 roku. Proszą o pobożne westchnienie. (Pierwotny napis wykuty w kamieniu jest już dziś prawie zupełnie nieczytelny. Poniżej jego treść jaką znamy z odpisu: „I[asnie] W[ielmożny] JULIAN NIEMYSKI, PIOTR BIAŁOBRZESKI W[ielmożny] J[an] K[a]NTY WODZIŃSKI 22 LUTEGO 1846 R PRZEZ WŁOŚCIAN Z JASTRZĘBI ZAMORDOWANI JAN WÓJCICKI DNIA 21 L[utego] 1846 ROK[u] PRZEZ WŁOŚCIAN Z JASTRZĘBI ZAMORDOWANY. POZOSTAŁA ŻONA T[e]R[esa](?) Z DZIEĆMI. PROSI O POBOŻNE WEST[chn]I[e]NIE”).

W dolnej części ścian pomnika umieszczone są płaskorzeźby przedstawiające czaszkę i skrzyżowane piszczele. Pierwotnie na postumencie znajdował trójboczny obelisk o wysokości około półtora metra. Na jego ścianach wyrzeźbione były symbole śmierci: czaszka, skrzyżowany kilof i łopata, ułamana świeca, symbolizująca tragiczną śmierć. (Pierwotny pomnik był więc bardzo podobny do znajdującego się przy sieprawskim starym kościele nagrobka Stanisława Skarbka Białobrzeskiego). Znajdujący się w Jastrzębiej pomnik został zniszczony w całkiem nieodległych czasach. (Górną część pomnika zużyto ponoć do budowy nowego ogrodzenia cmentarza). W ten bardziej lub mniej świadomy sposób próbowano zatrzeć materialne ślady wydarzeń z 1846 roku. To, że część pomnika jednak ocalała jest zasługą jednego człowieka - Pana Adama Bartosza, który od wielu lat bada i dokumentuje historię rabacji na ziemi tarnowskiej.

Oprócz pomnika na cmentarzu w Jastrzębiej, Piotr Skarbek Białobrzeski został także upamiętniony w swojej rodzinnej miejscowości w Sieprawiu. W prezbiterium sieprawskiego starego kościoła znajdowała się tablica o następującej treści: „Piotr Skarbek Białobrzeski Pułkownik b. Wojsk Polskich Kawaler Orderu Francuskiej Legii Honorowej przeżywszy lat 63 szukając daremnie śmierci na polach sławy przez 28 lat służby wojskowej znalazł ją gwałtowną w Jastrzębie w ziemi Sandeckiej 26 Lutego wiekopomnego 1846 roku gdzie pochowany. Pokój jego cieniom”. Jednak również i ta pamiątka uległa zniszczeniu

podczas pożaru kościoła w 1968 roku. (zachowały się jedynie resztki ozdobnego obramienia). Szczęśliwie, że choć jej treść znamy z odpisów. Zwrócić jednak wypada uwagę na rozbieżność w podaniu daty śmierci pułkownika Białobrzeskiego. Według wszystkich znanych źródeł miała ona miejsce 21 lutego 1846 roku. Albo zatem data wyryta na sieprawskiej tablicy od początku była błędna, albo mamy do czynienia z pomyłką przy sporządzaniu odpisu.

W wyniku pożaru kościoła przepadła także tablica nagrobna księdza Pawła Białobrzeskiego. Również i tutaj dysponujemy tylko jej odpisem. Zgodnie z nim płyta wmurowana w ścianę prezbiterium głosiła: „*Ksiądz Paweł Skarbek Białobrzęski Pleban Sieprawski, a potem Wojnicki, przeżywszy lat 40 po ciężkiej chorobie zakończył swe życie w Kawęcinach dnia 17 lipca 1852 r. przy tym kościele pochowany, Czytelniku westchnij za jego duszę*”. Ten duchowny wywodzący się z Sieprawia (i przez krótki czas w 1842 roku pełniący posługę sieprawskiego proboszcza) również złotymi zgłoskami wpisał się w historię. W Wojniczu gdzie pełnił urząd proboszcza od 23 stycznia 1843 roku aż do swojej śmierci w dniu 17 lipca 1852 roku, pod wpływem emisariuszy przygotowujących powstanie narodowe, prowadził z rozmachem akcję abstynencką. W 1846 r. wzywał do powstrzymania się od występów rabacyjnych. W konsekwencji swoje wyrazistej narodowej postawy trafił do austriackiego więzienia.

W ten sposób w drugiej połowie XX wieku niemal całkowitej zagładzie uległy materialne pamiątki związane z zasłużonymi przedstawicielami rodu Białobrzeskich. Dziś tylko bardzo wąskiemu gronu osób znana jest historia i zasługi tych postaci. Na co dzień nie zdajemy sobie sprawy, że z naszej ziemi wywodziły się osoby, których zasługi dla Polski predestynują je do zaliczenia w poczet bohaterów. Powinniśmy zatem przypominać ich czyny przy każdej nadarzającej się ku temu okazji.

Innym mało dziś znanym epizodem z 1846 roku jest pobyt w Sieprawiu jednego z przywódców powstańczych - Żelysława Bobrowskiego. Był on dziedzicem pobliskich Brzączowic. Krótki pobyt Bobrowskiego w Sieprawiu był częścią jego brawurowej ucieczki z Brzączowic. Żelysława Bobrowskiego uważano za bardzo niebezpiecznego rewolucjonistę i dlatego jego dworu, w którym mieszkał przy sędziwym ojcu, strzegły już od świtu 21 lutego 1846 roku chłopskie warty. On sam przebywał wówczas we dworze w Drogini i tam doszła go wiadomość o rewolucji w Krakowie. Kiedy powrócił do domu, wpuszczono go za próg bez trudności, ale zabroniono mu wyjazdu do Wieliczki. Dzięki

zręczności swojego stangreta wy dostał się na drogę. Tam jednak został pochwycony przez chłopów, ściągnięty z bryczki, zbity i z powrotem odstawiony do domu pod straż chłopską. Jednak w nocy przebrany w siermięgę i chłopski kapelusz uciekł z tego swoistego więzienia i biegnąc przez pola udał się do Zakliczyna. Jednak na zakliczyńskiej plebanii nie znalazł schronienia. Dalej szukał pomocy w Zakliczynie w domu dzierżawcy Dembickiego, ale jego żona obawiając się go przyjąć wskazała mu krzaki w pobliskim ogrodzie jako miejsce schronienia. W tej sytuacji udał się do Sieprawia do proboszcza księdza Jana Harbuta. Ksiądz Harbut przyjął Żelysława Bobrowskiego i ułatwił mu przedostanie się do Wieliczki, która w tych dniach była we władaniu powstańców. (Za udział w powstaniu władze austriackie skazały Żelysława Bobrowskiego na karę długoletniego więzienia. Szczęśliwie opuścił je po dwóch latach w wyniku wydarzeń Wiosny Ludów). Docenić należy odwagę księdza Jana Harbuta, który nie wahał się udzielić pomocy i gościny ściganemu powstańcowi.

Przytoczone powyżej epizody z tak tragicznego roku 1846 pozwalają nam uświadomić sobie, że wielka historia toczyła się również całkiem blisko nas. Musimy jednak dbać o to, aby materialne pamiątki naszej historii były zachowywane a fakty nie odchodziły w niepamięć. Może przy tej okazji warto rozważyć choćby symboliczne odtworzenie tablic nagrobnych przedstawicieli rodu Białobrzeskich w sieprawskim starym kościele, aby w ten sposób ich imiona i zasługi mogły utrwalić się w naszej pamięci.

/Stanisław Konarski/

ródła:

1. A. Bartosz - Pamięć rabacji - Historia jednego pomnika w: Rocznik Tarnowski nr 2006/11,
2. J. Wawel-Louis - Kronika Rewolucji Krakowskiej 1846, Kraków 1898,
3. A. Pitala, F. Batko, Siepraw Parafia i jej kościoły, Gmina, WAM, Kraków 1994,
4. R. Bielecki, Szwoleżerowie Gwardii, Wydawnictwo Neriton, Warszawa 1996.

Fotografie przedstawiają stan obecny pozostałości pomnika pomordowanych na cmentarzu w Jastrzębiej.

O dawnych odpustach parafialnych

S tarsi mieszkańcy parafii Siepraw z sentymentem i żalem wspominają dawne odpusty parafialne, zwłaszcza ten większy i ważniejszy na św. Michała Archanioła, obchodzony 29 września. Odpusty zapamiętane z dzieciństwa miały nieco inny charakter niż obecnie. Szczególnie część handlowo-rozrywkowa odpustu, nazywana w Sieprawiu „kiermaszem”, różniła się od dzisiejszej. Postaram się opisać dawny odpust na podstawie wspomnień kilku starszych wiekiem uczestników.

Dzień odpustu był w życiu parafian dniem wyjątkowym, jednym z najważniejszych w roku. Do uroczystości odpustowej przygotowywano się kilka dni wcześniej. Służba kościelna i parafianie gruntownie sprzątały kościół i jego otoczenie. Kościół również dekorowano, wykorzystując jeszcze świeżą zieleń i późne kwiaty. Także w domach trwały przygotowania jak do świąt, gdyż w tym dniu wypadało przyjąć gości, którzy z innych okolic przybywali na odpust. Przed odpustem i w odpust parafianie przestępowali do Spowiedzi św. Najważniejsza w tym dniu była uroczysta suma i procesja wokół kościoła. Sumę koncelebrowało kilku księży, kazanie wygłaszał najczęściej ksiądz zaproszony z innej parafii lub z klasztoru. Wygłaszał je z ambony głosem donośnym, gdyż w kościele nie było wtedy nagłaśniania. Podczas Mszy św. śpiewał chór parafialny i grała orkiestra dęta. Nie wszyscy wierni mieścili się w kościele i wielu stało na zewnątrz, pod lipami.

Po Mszy św. formowała się procesja z Najświętszym Sakramentem, która obchodziła kościół. Prowadził ją ksiądz proboszcz w asyście kilku, a nieraz kilkunastu księży. Baldachim nieśli szanowani i zasłużeni parafianie, co było dla nich niemałym zaszczytem.

Panny ubrane po krakowsku lub na biało niosły przyozdobione zielenią i kwiatami feretrony, a mężczyźni chorągwie kościelne. Członkowie Bractw Różańcowych szli w procesji z zapalonymi świecami, które przechowywane były w skrzyniach w kościele i rozdawane przed procesją. W procesji odpustowej brali udział strażacy w mundurach i orkiestra dęta.

Po sumie nadszedł czas rozrywki i zakupów. Odpust parafialny był dużym przeżyciem dla dzieci. Już wcześniej oszczędzały drobne pieniądze i starały się przypodobać starszym posłuszeństwem i dobrym zachowaniem, aby „dostać coś na kiermasz”. W przeddzień odpustu do Sieprawia zajeżdżały wozy z kramami, które rozkładały się wzdłuż drogi wyżej i poniżej kościoła. Na placu, gdzie teraz jest parking, właściciel (co roku ten sam) ustawiał karuzelę dużą i małą, tzw. „koniki”. Gdy skończyła się Msza św.

większość jej uczestników szła między kramy na kiermasz. Wtedy to dały się słyszeć nawoływania przekupniów, którzy głośno reklamowali swoje towary, zachęcając do ich kupna. Niektórzy mówili do rymu, aby tym bardziej przyciągnąć klientów. W pobliżu karuzeli jej właściciel grał na harmonii. Karuzelę popychali chłopcy. Za kilka razy mogli się za przejechać na karuzeli jeden raz. Słysząc też było wystrzały z zakupionych przez chłopców pistoletów na „kapsle”, czyli kapiszony i głośniejsze na „korki”. Ćwierkały gliniane ptaszki napełnione wodą, piaty blaszane koguty, gwizdały drewniane gwizdki i grały fujarki. Można było kupić także pukawki, podobne do pompek rowerowych. Oczywiście, na czas nabożeństw ten gwar odpustowy ustawał, sprzedawcy zaprzestawali handlu, zatrzymywała się karuzela.

Powodzeniem cieszyły się cukierki odpustowe, lody na patyku, duże okrągłe lizaki, wata cukrowa i smaczne ogórki kiszzone, prosto z beczki. Dla spragnionych sprzedawano wodę z sokiem. Osobno stały kramy z dewocjonaliami, książeczki do modlitwy, święte obrazy, figurki aniołków i świętych oraz inne pobożne przedmioty.

Kawalerzy kupowali serca z piernika z różnymi napisami, np. „Kocham Cię”, „Tylko Ty” i duże różańce na szyję zrobione z pieczonych z ciasta paciorków i kolorowych bibulek. Sercami i różańcami obdarowywali swoje sympatie. Wielkość serca miała swoją wymowę i znaczenie. Były stoiska z biżuterią odpustową: szklanymi koralami, odpustowymi pierścionkami, atrapami zegarków na rękę i innymi imitacjami naśladowującymi prawdziwe kosztowności. Nie sposób tutaj wymieniać wszystkich atrakcji odpustowych, ale trzeba wspomnieć drewniane zabawki i rzeźby wykonywane rękami bezimiennych artystów ludowych. Oczy przyciągały kolorowe motyle i ptaki trzepocące skrzydłami, koniki z bryczkami i wiele innych. Znane były one z solidnego wykonania i niepozbawione swoistego uroku. Teraz można je podziwiać w skansenach i muzeach etnograficznych.

Moi rozmówcy wspominali różnego rodzaju naciągaczy i oszustów, którzy zachęcali do gier hazardowych. Ci, którzy dali się namówić, byli ogrywani i tracili pieniądze. Można też było kupić los, najczęściej pusty. Zdarzało się po odpuscie, że niektórzy mężczyźni zamiast wracać do domu, szli do baru, gdzie przebrawszy miarkę, po wyjściu głośno śpiewali, co było źle oceniane.

/Piotr Pręcerek/

Obraz dawnej wsi w naszej pamięci cz. 2

W poprzednim biuletynie przedstawiłem rośliny i drzewa owocowe, które występowały w dawnych ogrodach przydomowych. W tym opisie rośliny i krzewy ozdobne, niezbędne w życiu codziennym dawnych gospodarstw. Na obrzeżach zabudowań gospodarskich rosły krzaki **czarnego bzu**, którego owoce były cenne, gdyż sporządzano z nich sok ważny przy leczeniu przeziębień. Dbano również o krzewy ozdobne. W letnie wieczory po ciężkiej pracy na roli rodziny odpoczywały wspólnie przy krzewach **jaśminów**, **bzów** lilaków, które kołysy swym pięknymi zapachami. Sadzono też krzewy, które wykorzys-

tywano technicznie: **kłokoczkę** do produkcji kołatek, paciorków, różańców; **derenia** do wytworzenia oleju stosowanego przy produkcji mydła; **kalinę** do wyrobu koralu.

Między domostwem, a drogą w tak zwanym „przedogródku” królowały kwiaty i byliny. Najczęściej otaczano go drewnianym płotem ze sztachet (balasek), chroniąc w nim rosnące rośliny przed kurami, kaczkami. Balaski z płotu służyły często jako naturalne suszarki dla glinianych naczyń. Tuż przy płocie służącym jako naturalna podpora rosły **róże**, te najstarsze to odmiany pnące o białych

lub amarantowych kwiatach, drobnych zebranych w kiście. Rosły także pomarszczone, ciemnoróżowe i pachnące odmiany róż, z płatków których sporządzano aromatyczną konfiturę. Owoce róż wykorzystywano zaś do zrobienia soków i nalewek. Najbliżej odgrodenia sadzono rośliny wyższe: **malwy, rudbekie, floksy, dalie** (giergonie). Następnie rosły **piwonie, lubiny, nagietki, goździki, maki, Aksamitki** (śmierdziuchy) i oczywiście **chryzantemy** (dempcoki). W każdym ogrodzie musiały rosnąć białe lilie, symbol Maryjnej czystości. Ciętymi kwiatami ozdabiano wnętrza domostw, upiększano nimi przydrożne krzyże i kapliczki. Płatki kwiatów stanowiły surowiec dla „podsypioerek” jak nazywano dziewczynki sypiące kwiaty w czasie procesji Bożego Ciała, ale też przy okazji innych nabożeństw.

W dawnych gospodarstwach oczywiście nie mogło zabraknąć ziół. Babcie dbały o **lubczyk** dodawany do rosółu i zup. W dawnych ogródkach sadzono też **tymianek, miętę, macierzankę, rozmaryn, szalwię** wykorzystywane jako przyprawy ale też w leczeniu różnych dolegliwości w formie wywarów, płukanek lub kąpiele leczniczych. Domowy zielnik uzupełniano suszonymi kwiatami rumianku, który nie tylko pomagał przy zranieniach czy obrzękach, ale był panaceum na dolegliwości żołądkowe czy jelitowe. Wiele roślin traktowano jako lecznicze, wręcz magiczne, sporządzając z nich mikstury na różne dolegliwości cielesne i duchowe. Specjalne miejsce w przydomowym ogródku miał rabarbar, wieloletnia roślina, której pędy od wczesnej

wiosny do jesieni używano do wypieków ciast, czy też gotowania kompotu.

Ogród warzywny zawsze musiał się znajdować w gospodarstwie. Siano w nim wszystkie możliwe jarzyny - koperek, buraczki, marchewkę, pietruszkę, groch, cebulę, ogórki, pomidory. Jarzyny były wykorzystywane na co dzień do posiłków, zrywano je codziennie, aby były świeże. Zapasy przechowywano przez zimę w piwnicach bądź specjalnie przygotowanych kopcach. Jesienią zbierano fasolę, groch, łuskano je wieczorami, aby wykorzystywać je później do gotowania różnych potraw. Oczywiście uprawiano ziemniaki, zboża, buraki pastewne, lecz przeważnie rosły one na polach bliżej lub dalej oddalonych od gospodarstw.

Ogrody przydomowe dawniej były traktowane jak supermarket, zapewniały całej rodzinie i zwierzętom gospodarskim utrzymanie. Sięgano w nim po wszystko co mogło być potrzebne w domu i obejściu. Dawny charakter ogrodów odpowiadał zaspokojeniu potrzeb życiowych oraz duchowych ludzi. Mieszkańcy wiosek byli w pewien sposób niezależni, wolni od zaspakajania potrzeb poprzez zakupy, korzystali z otaczającej przyrody dbając o nią, mieli czas na życie, pracę, modlitwę oraz spotkania z bliskimi. Warto więc choć w niewielkim stopniu spróbować powrócić do takiej koncepcji przydomowych ogródków. Może to pozwoli nam trochę zwolnić...

/Piotr Nowak/

W starym obiektywie

1. Traktorzysta - p. Józef Ślusarczyk z Działów, Zakliczyn nr 92, fotografia z początku lat 60

2. p. Władysław Kasina i p. Ludwik Pręcerek - żniwiarze na Zarusinkach w Sieprawiu fotografia z 1951 lub 1952 roku

3. Dom rodziny p. Kasinów - na Zarusinkach w Sieprawiu (obecnie teren firmy Kraus)

4. Sklep spożywczo-odzieżowy GS na Działach w Zakliczynie. Połowa lat 60 (obecnie pawilon przy drodze Myślenice - Siepraw, tuż przed rondem w Zakliczynie)

(Wszystkie fotografie z archiwum rodzinnego pp. Ewy i Stanisława Kasinów)

Sport w gminie

Przygotowania piłkarzy Jordana Zakliczyn do rundy wiosennej

Z informacji uzyskanej od Prezesa Klubu Stanisława Kasiny wynika, że w drużynach klubu nie zaszły znaczące zmiany. Trener i Zarząd Jordana podjęli decyzję o oparciu składów poszczególnych zespołów na zawodnikach obecnie grających w Zakliczynie a przede wszystkim, piłkarzach „wychowankach” Jordana. Seniorzy rozpoczęli treningi 10 stycznia, 4 razy w tygodniu w halach sportowych w Zakliczynie i w Sieprawiu, oraz na boisku „Orlik”.

Od 25 stycznia zespół rozegrał kilka sparingów, uzyskane wyniki to wygrane z: Bronowianką (klasa okręgowa) 4-1, Pasternikiem Ochojno (A klasa) 3-0, LKS Leńcze (A klasa) 5-1, LKS Niedźwiedź (klasa okręgowa) 6-0, Zielonką Wrząsowice (A klasa) 7-0. Zanotowano również porażkę z Pogonią Skotniki 0-3 (w drużynie w większości grali juniorzy).

Planowane są spotkania „na trawie”, jeżeli aura na to pozwoli z Watrą Białka Tatrzańska (IV liga) i Skawinką Skawina. Po rundzie jesiennej I drużyna zajmuje w tabeli klasy okręgowej III 3 miejsce z dorobkiem 26 pkt., tracąc do

lidera Złomexu Branice 2 pkt. Przed seniorami, po wygraniu Pucharu Polski na szczeblu Podokręgu Myślenice, mecz w następnej rundzie u siebie z Orłem Ryczów (IV liga), zespołem który jako jedyny nie przegrał w lidze z bardzo dobrą Wiczystą Kraków (remis 2-2). Spotkanie zaplanowane jest na 13.04. o godz. 16.30 na boisku w Zakliczynie.

Juniorzy mogą pochwalić się wygraniem turnieju halowego PESMENPOL ORZEŁ CUB, rozegranego w Myślenicach pokonując w finale Lubomira Wiśniowa 3-2 (w regulaminowym czasie gry remis 3-3). Trampkarze i młodzicy przez okres zimowy systematycznie, 2 razy w tygodniu uczestniczyli w zajęciach w hali w Zakliczynie. W rozegranych turniejach halowych zajęli 3 miejsca.

Tradycyjnie życzymy sportowcom z Zakliczyna wielu sportowych sukcesów.

/Wiesław Świech/

Przyroda wokół nas

Uratowana rzadka sowa

W lutym br. do znanego hodowcy ptaków egzotycznych z Sieprawia - Pana Henryka Biskupa trafiła rzadka sowa - puszczyk uralski (*Strix uralensis*). Zaplątała się ona w siatkę piłkochwyty boiska piłkarskiego w Raciechowicach, skąd została przewieziona do rehabilitacji z uszkodzonym skrzydłem. Po dwóch tygodniach ptak wydobrzył na tyle, że można było go wypuścić. Puszczyk został uwolniony na terenie Zakliczyna (Czerwona Góra). Uwolniwszy się z tekturowego pudła poleciał w kierunku najbliższych

zadrzewień, następnie kilkakrotnie przelatywał na coraz wyższe drzewa, by wreszcie zniknąć w lesie. Mamy nadzieję, że szczęśliwie dołączy do swoich pobratymców.

W tym miejscu należą się podziękowania wszystkim osobom, które były zaangażowane w ratowanie tego rzadkiego gatunku sowy, szczególnie dla pana Henryka, który po raz kolejny zajął się profesjonalnie i bezinteresownie rannym dzikim ptakiem.

/Michał Baran/

Śmieć nasz powszechny - śmieć przydrożny

Podczas tegorocznego urlopu, który razem z rodziną spędzałam w jednym z europejskich krajów, moją uwagę przykuły liczne plakaty i billboardy, spotykane w wielu miejscach. Na plakatach umieszczono zdjęcie ręki wylaniającej się z otwartego samochodowego okna; ręka trzymała różne rzeczy: niedopałek, papierek, plastikową butelkę czy jednorazowy kubek. Całość opatrzona była krótkim komentarzem: „Serio?”.

Jak widać problem „śmiecia przydrożnego” znany jest nie tylko w Polsce; nie wiem, czy opisana powyżej kampania społeczna przyniosła spodziewane efekty, ale w mojej ocenie była bardzo dobrym ruchem w stronę poprawy czystości poboczy i zmiany ludzkich nawyków w kwestii śmiecenia.

Szukałam szacunkowych danych na temat stanu zaśmiecenia polskich dróg i poboczy, niestety nie natrafiłam na całościowe zestawienie - jednak znalazłam wiele artykułów opisujących lokalnie skalę zjawiska, i po tej przynębiającej lekturze jestem pewna, że zalegające w polskich rowach melioracyjnych i na poboczach śmieci to problem ogromny. „Śmieciem przydrożnym” może stać się w zasadzie wszystko, nie ma tu żadnych ograniczeń (niestety). Z własnego doświadczenia mogę powiedzieć, że najczęściej spotykanymi odpadami są opakowania po jedzeniu (plastikowe butelki i puszki po napojach, jednorazowe kubki, opakowania po frytkach, hamburgerach, serkach, chipsach), szklane butelki po alkoholu, plastikowe osłonki po zniczach (szczególnie w pobliżu cmentarza). Na sieprawskich drogach i w ich pobliżu regularnie natrafiam na niedojezione resztki po fast foodzie z logo znanych sieci wraz z całym (niemałym) opakowaniem takiego zestawu oraz kartony po pizzy - i zapewne nie tylko ja je widuję.

Część problemu stanowią więc śmieci wyrzucane „na szybko” z samochodu, tak, jak to przedstawiono na plakacie z opisanej powyżej kampanii społecznej. Ale w rowach spotykamy też śmieci celowo tam przyniesione i wyrzucone: podczas sprzątania poboczy sieprawskich dróg zdarzyło mi się znajdować sporych rozmiarów części samochodowe, worki ze zużytymi pieluchami jednorazowymi, całe worki z butelkami, z odpadami zmieszany.

Żeby dokładniej opisać lokalną skalę problemu, oprę się na moich własnych doświadczeniach jeśli chodzi o sprzątnięcie sieprawskich ulic. Oczywiście to tylko moje prywatne obliczenia, więc nie traktowałabym ich jak wyrocznię - niemniej przeciętnie z ulicy o długości ok. 500 m (co nam daje ok. 1km pobocza/chodnika) zbieram 2 pełne worki śmieci o pojemności 120l. W naszej gminie mamy ok 77km

gminnych i powiatowych dróg, co oznacza ok. 154km poboczy i chodników. Zakładam, że chodniki nie są tak zaśmiecone jak pobocza i rowy, więc i sprzątnięcia byłoby mniej - co nie zmienia faktu, że w chwili, kiedy czytamy ten tekst, na naszych lokalnych drogach i w ich pobliżu poniewierają się śmieci, które pewnie mogłyby zapełnić dziesiątki worków.

Czemu przydrożnych śmieci jest tak dużo? Jeśli spojrzeć pod kątem naszych zwyczajów dbania o czystość, to drogi i pobocza postrzegane są powszechnie jako „teren niczyj”, w myśl zasady - to nie mój kawałek ziemi, co tam, wyrzucę opakowanie po frytkach! Ważne, żeby nie zaśmiecało mi auta, u mnie ma być czysto, a co jest obok - już mnie nie interesuje. W rzeczywistości i tak wszyscy ponosimy koszt takich zachowań, ponieważ gminy cyklicznie odpłacają usługi sprzątnięcia z naszych opłat. Problem w tym, że czystości nie da się utrzymać zbyt długo - sama widziałam, w jakim tempie nowe śmieci pojawiały się na dopiero co uprzątniętym terenie.

Czy zaostrenie przepisów coś by zmieniło? W tym roku resort klimatu i środowiska wraz z Ministerstwem Sprawiedliwości rozpoczął prace nad zaostreniem kar za przestępstwa przeciwko środowisku - chodzi głównie o poważne przestępstwa. tj. nielegalne wyrzucanie i składowanie odpadów niebezpiecznych, ale w projekcie nowelizacji znalazł się też zapis dotyczący zanieczyszczenia dróg, chodników, placów i trawników. Chodzi m.in. o wyrzucanie śmieci przez kierowców, wycieki z aut czy zanieczyszczenia wywożone na drogę i chodniki przez pojazdy wyjeżdżające z placów budowy. Według mnie takie zmiany w prawie są potrzebne, to na pewno, ale groźba wyższej kary nie rozwiąże problemu ze śmieceniem. Trudno też byłoby monitorować rozległe tereny, aby namierzyć sprawców śmiecenia. Ważniejsze jest zbudowanie społecznej świadomości szkodliwości śmiecenia i wyrabianie dobrych nawyków, już od najmłodszych lat. Na pewno nie zaszkodzi też zadbanie o czystość naszej najbliższej okolicy - nawet jeśli to nie my te śmieci wyrzuciliśmy, posprzątajmy je, choć raz w roku. W kontekście zbliżających się Świąt Wielkiej Nocy byłby to całkiem niezły pomysł na prezent dla przyrody, a tym samym - i dla nas samych.

Na zdjęciu: fragment pobocza przy ulicy Mostowej w Sieprawiu.

/Patrycja Langer/

Ciekawa lekcja historii
str. 21

Ciekawa lekcja historii
str. 21

Pieczenie pierniczków
str. 19

Kreatywnie w klasie II
str. 20

Bale w karnawale
str. 21

Sprzeciw samorządowców przeciwko budowie S7
(*fot. Urząd Miasta i Gminy Wieliczka*) str. 6

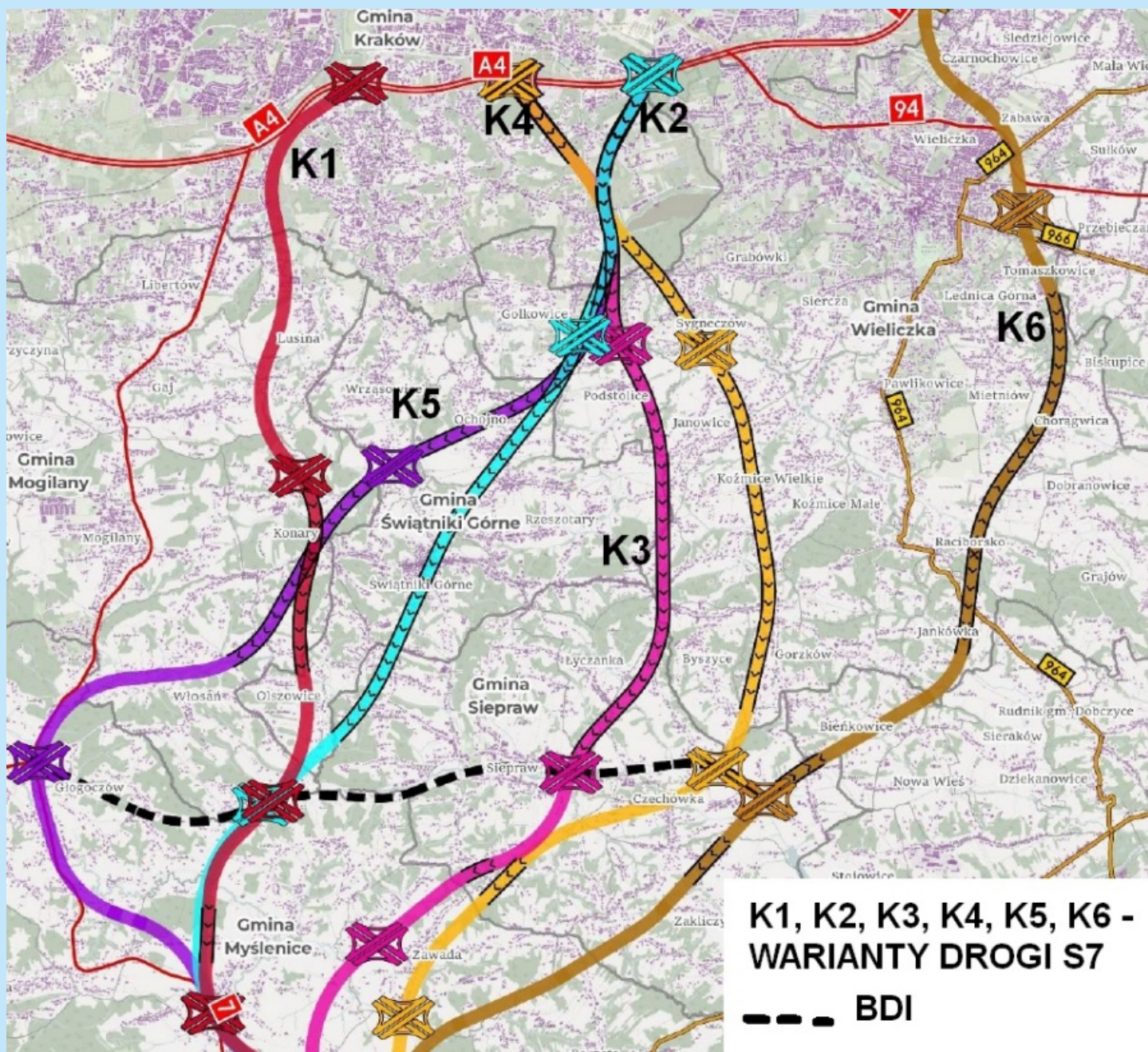

Uratowana sowa
str. 29

Grupa folklorystyczna "Sieprawianie" laureaci - II
miejsce na posiadach teatralnych w Jabłonce

Spotkanie w sprawie nowej drogi S7 Kraków - Myślenice
str. 5

Wydawca: **GMINA SIEPRAW**

Redakcja: Wanda Matoga

Współpraca redakcyjna: Wiesław Świech

Autorzy artykułów: Michał Baran, Justyna Bielawska-Ptak, Karolina Bobrowska, Maria Durek, Bożena Głąb, Ewa Jania, Barbara Kalisz, Stanisław Konarski, Patrycja Langer, Anna Matoga, Wanda Matoga, Hanna Pietrzak-Trzcziński, Tadeusz Pitala, Wiktor Piwowarski, Anna Radzik, Agnieszka Rolka, Lilianna Suder, Iwona Szlachta, Justyna Ślusarczyk, Wiesław Świech, Małgorzata Święch, Leszek Wierzbą, Tadeusz Żaba

Kontakt z Redakcją: (12) 37 21 800 lub listownie: Urząd Gminy Siepraw,
Ul. Kawęciny 30, 32-447 Siepraw,
z dopiskiem „Z Czterech Stron Gminy”.

Skład i łamanie komputerowe: Robert Kiszka

